EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 15.12.2021.
COM(2021) 851 final

2021/0422 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un ar ko aizstāj Direktīvu 2008/99/EK

{SEC(2021) 428 final} - {SWD(2021) 465 final} - {SWD(2021) 466 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Pašlaik spēkā esošais ES tiesību akts, kas paredz kopīgu noteikumu minimumu krimināLatbildības noteikšanai par noziegumiem pret vidi, ir Direktīva 2008/99/EK par vides krimināltiesisko aizsardzību.

Komisija direktīvu izvērtēja 2019./2020. gadā un savus konstatējumus publicēja 2020. gada oktobrī[1]. Tā konstatēja, ka direktīvai praktiski nav lielas ietekmes: pēdējo 10 gadu laikā sekmīgi izmeklētas ar noziegumiem pret vidi saistītas lietas, kurās pieņemts notiesājošs spriedums, joprojām ir ļoti mazā skaitā. Turklāt piemērotās sankcijas bija pārāk mazas, lai tās būtu atturošas, un netika īstenota sistemātiska pārrobežu sadarbība.

Izvērtējumā tika konstatētas izpildes panākšanas ievērojamas nepilnības visās dalībvalstīs un visos izpildes panākšanas ķēdes līmeņos (policijā, prokuratūrā un krimināltiesās). Tika arī atklāts, ka dalībvalstīs trūkst resursu, specializētu zināšanu, izpratnes, prioritāšu, sadarbības un informācijas apmaiņas, un tika konstatēts, ka nav visaptverošu valsts stratēģiju noziegumu pret vidi apkarošanai, kurās būtu iesaistīti visi izpildes panākšanas ķēdes līmeņi un kuras ietvertu daudznozaru pieeju[2]. Turklāt koordinācijas trūkums starp administratīvo tiesību un krimināltiesību piemērošanu un sankciju piemērošanu bieži vien mazina procesa rezultativitāti.

Tajā arī norādīts, ka uzticamu, precīzu un pilnīgu statistikas datu trūkums attiecībā uz dalībvalstīs īstenoto tiesvedību par noziegumiem pret vidi ne tikai kavēja Komisijā veicamo izvērtējumu, bet arī neļāva valstu politikas veidotājiem un praktizējošiem speciālistiem uzraudzīt savu pasākumu rezultativitāti.

Pamatojoties uz izvērtējuma konstatējumiem, Komisija nolēma pārskatīt direktīvu. Komisijas darba programmā 2021. gadam ir paredzēts 2021. gada decembrī iesniegt tiesību akta priekšlikumu direktīvas pārskatīšanai[3].

Ir ierosināts aizstāt Direktīvu 2008/99/EK. Šim priekšlikumam ir pievienots paziņojums[4], kurā paskaidroti tā politikas mērķi. Lai risinātu konstatētās problēmas, priekšlikumā ir izvirzīti seši mērķi.

1. Uzlabot izmeklēšanas un krimināLvajāšanas rezultativitāti, atjauninot direktīvas darbības jomu.
2. Uzlabot izmeklēšanas un krimināLvajāšanas rezultativitāti, precizējot vai atceļot neskaidros terminus, kas izmantoti noziegumu pret vidi definīcijās.
3. Nodrošināt iedarbīgus, atturošus un samērīgus sankciju veidus un apmērus noziegumiem pret vidi.

---

[1] Komisijas dienestu darba dokuments, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/99/EK (2008. gada 19. novembris) par vides krimināltiesisko aizsardzību (Direktīva par noziegumiem pret vidi jeb *ECD*) izvērtējums, 2020. gada 28. oktobra SWD(2020) 259 final (I daļa, II daļa, kopsavilkums).

[2] Izvērtējuma ziņojums, 32.–33. lpp. Sīkāku informāciju par avotiem skatīt izvērtējuma ziņojuma 33. lpp.

[3] Komisijas darba programma 2021. gadam, https://ec.europa.eu/info/publications/2021-commission-work-programme-key documents_lv.

[4] Komisijas 2021. gada 14. decembra paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par intensīvāku cīņu pret noziedzību vides jomā, COM(2021) 814.

4. Veicināt pārrobežu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu.

5. Uzlabot informācijā balstītu lēmumu pieņemšanu par noziegumiem pret vidi, uzlabojot statistikas datu vākšanu un izplatīšanu.

6. Uzlabot valstu izpildes panākšanas ķēžu darbības rezultativitāti, lai veicinātu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un sankciju piemērošanu.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šā priekšlikuma mērķi atbilst šādiem politikas un tiesību aktu noteikumiem:

- Padomes Pamatlēmums 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm;
- Konvencija par Eiropas Savienības dalībvalstu savstarpēju palīdzību krimināllietās;
- Direktīva 2014/41/ES par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās;
- Padomes Pamatlēmums 2005/214/TI par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz finansiālām sankcijām;
- Padomes Pamatlēmums 2009/948/TI par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu kriminālprocesā;
- Padomes Pamatlēmums 2009/315/TI par organizatoriskiem pasākumiem un saturu no sodāmības reģistra iegūtas informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm;
- Regula (ES) 2016/794 par Eiropolu;
- Padomes Regula (ES) 2017/1939, ar ko īsteno ciešāku sadarbību Eiropas Prokuratūras (*EPPO*) izveidei;
- Regula (ES, Euratom) Nr. 883/2013 par izmeklēšanu, ko veic Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*);
- Direktīva (ES) 2017/1371 par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības;
- Direktīva (ES) 2019/1937 par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem.

- **Saskanība ar citām ES politikas jomām**

Krimināltiesības ir daļa no visaptverošas ES stratēģijas, kuras mērķis ir aizsargāt un uzlabot vides stāvokli, kas ir Eiropas Komisijas prioritāte. Paziņojumā par zaļo kursu un Biodaudzveidības stratēģijā ir izklāstīts plašs vides aizsardzības pasākumu kopums, kas cits citu pastiprina un ietekmē, apvienojot tos holistiskā pieejā. Krimināltiesībās paredzētie pasākumi tiek piemēroti kā galējais līdzeklis, ja ar citiem pasākumiem nepietiek, lai nodrošinātu noteikumu ievērošanu. Tādējādi vidiskie rādītāji, piemēram, par gaisa piesārņojuma pakāpi vai biodaudzveidību, ļautu novērtēt vispārējās vides uzlabošanas stratēģijas īstenošanas rezultativitāti, nevis tikai jaunās pieejas lietderību attiecībā uz noziegumiem pret vidi.

Turklāt ES Drošības savienības stratēģijā un ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģijā 2021.–2025. gadam ir iekļauts direktīvas novērtējums un pārskatīšana kā viens no galvenajiem pasākumiem, kas noteikti, lai apkarotu noziegumus pret vidi.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Ierosinātās direktīvas juridiskais pamats ir LESD 83. panta 2. punkts. LESD 83. panta 2. punktā ir noteikta ES kompetence paredzēt noteikumu minimumu attiecībā uz noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanu ES politikas jomās, kurām tikuši piemēroti saskaņošanas pasākumi, ja tas ir nepieciešams, lai nodrošinātu rezultatīvu izpildi:

"Ja dalībvalstu krimināltiesisko normatīvo aktu tuvināšana izrādās būtiska, lai nodrošinātu Savienības politikas efektīvu īstenošanu jomā, kurai tikuši piemēroti saskaņošanas pasākumi, direktīvās var paredzēt noteikumu minimumu attiecībā uz noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanu attiecīgajā jomā. Neskarot 76. pantu, šādas direktīvas pieņem ar to pašu procedūru, kāda ievērota, pieņemot attiecīgos saskaņošanas pasākumus."

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Noziedzīgām darbībām, kas saistītas ar vidi, bieži vien ir pārrobežu dimensija, savukārt daži noziegumi pret vidi parasti ietekmē vairākas valstis (piemēram, atkritumu, aizsargājamo sugu vai savvaļas dzīvnieku un augu produktu nelikumīga tirdzniecība, sk. 1. iedaļu "Ievads") vai tiem ir pārrobežu ietekme (piemēram, gaisa, ūdens un augsnes pārrobežu piesārņojuma gadījumā)[5]. Tādēļ būtiska nozīme ir pārrobežu sadarbībai starp tiesībaizsardzības un tiesu iestādēm.

Spēkā esošās direktīvas mērķis bija nodrošināt saskaņotu tiesisko regulējumu attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, lai veicinātu pārrobežu sadarbību. Tomēr, kā sīki izklāstīts izvērtējuma ziņojumā, neraugoties uz gūtajiem panākumiem, izstrādājot ES mēroga vienotu definīciju kopumu attiecībā uz noziegumiem pret vidi un nosakot atturošākus sankciju apmērus, dalībvalstis pašas nav saskaņojušas savu attiecīgo izpratni par noziegumiem pret vidi, ņemot vērā direktīvā atvēlēto rīcības brīvību. Tāpat arī nepietiekamie sankciju apmēri vairākās dalībvalstīs neļauj nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā ES un savstarpējas atzīšanas instrumentu (piemēram, Eiropas apcietināšanas ordera un Eiropas izmeklēšanas rīkojuma) piemērošanu.

Pieaug plaisa starp tiesu iestāžu reakciju uz noziegumiem pret vidi un kriminoloģisko situāciju uz vietas. Neraugoties uz spēkā esošo direktīvu, pārrobežu izmeklēšanu un notiesājošu spriedumu skaits ES par noziegumiem pret vidi nav būtiski pieaudzis. Tikmēr noziegumi pret vidi visā pasaulē pieaug par 5–7 % gadā[6], radot ilgstošu kaitējumu dzīvotnēm, sugām, cilvēku veselībai un valdību un uzņēmumu ieņēmumiem.

• Proporcionalitāte

Saskaņā ar LES 5. panta 4. punktā noteikto proporcionalitātes principu ierosinātā Direktīvas 2008/99/EK pārskatīšana aprobežojas tikai ar to, kas ir vajadzīgs un samērīgs, lai pielāgotu spēkā esošos tiesību aktus par nodarījumiem šajā jomā attiecībā uz jauniem draudiem. Izmeklēšanas instrumentu izmantošanas un informācijas apmaiņas pasākumi ir

---

5 *Eurojust* ziņojums par lietu izskatīšanas darbu saistībā ar noziegumiem pret vidi — 2021. gada janvāris, 8. lpp. Skatīt ANO Vides programmas un Interpola ātrās reaģēšanas novērtējumu *"The rise of environmental crime." "A growing threat to natural resources, peace, development and security"*, 2016. gads, 7. lpp.

6 ANO Vides programmas un Interpola ātrās reaģēšanas novērtējums *"The rise of environmental crime. A growing threat to natural resources, peace, development and security"*, 2016. gads, 7. lpp.

iekļauti tikai tiktāl, cik tas nepieciešams ierosinātā krimināltiesību regulējuma rezultatīvai darbībai.

Priekšlikumā definēts noziedzīgu nodarījumu jēdziena tvērums nolūkā ietvert visas attiecīgās darbības, tajā pašā laikā aprobežojoties tikai ar to, kas ir vajadzīgs un samērīgs. Jaunajā direktīvā ir iekļautas jaunas kategorijas attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, ciktāl to prasa attiecīgie vides tiesību akti. Gan pārkāpumi, gan sankcijas attiecas tikai uz nopietniem vides tiesību aktu pārkāpumiem, un tādējādi tiek ievērots proporcionalitātes princips.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Saskaņā ar 83. panta 2. punktu noteikumu minimumu attiecībā uz noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanu ES politikas jomās, kurām tikuši piemēroti saskaņošanas pasākumi, var paredzēt tikai ar Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu, kas pieņemta saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru.

Joprojām ir nepieciešami krimināls odi, lai nodrošinātu rezultatīvu īstenošanu jomās, uz kurām attiecas 2008. gada Direktīva par noziegumiem pret vidi. Tāpēc Komisija ierosina pārņemt 2008. gada direktīvas 3. pantā iekļauto noziedzīgo nodarījumu sarakstu ar nepieciešamajiem precizējumiem un grozījumiem, tajā ietverot šādus nodarījumus: nopietni noziedzīgi nodarījumi saistībā ar piesārņojumu; nelikumīga atkritumu apsaimniekošana un atkritumu sūtījumi; tādu iekārtu ekspluatācija, kurās tiek veiktas bīstamas darbības vai tiek glabātas vai izmantotas bīstamas vielas; noziedzīgi nodarījumi, kas saistīti ar radioaktīvu materiālu izgatavošanu, ražošanu, pārstrādi, pārvietošanu, izmantošanu, turēšanu, glabāšanu, transportēšanu, importu, eksportu vai apglabāšanu; noziegumi pret savvaļas dzīvniekiem un augiem, tai skaitā savvaļas faunas un floras sugu īpatņu/eksemplāru nelikumīga nogalināšana, iznīcināšana, turēšana vai iegūšana, savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīga tirdzniecība un dzīvotņu noplicināšana; ozona slāni noārdošo vielu nelikumīga ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisijas vai izplūde.

Nepieciešamība apkarot šīs noziedzīgo nodarījumu kategorijas, piemērojot krimināls odus, tika apstiprināta Padomes secinājumos, ar ko nosaka ES prioritātes cīņā pret smagu un organizētu noziedzību attiecībā uz Eiropas daudznozaru platformu pret noziedzības draudiem (*EMPACT*) 2022.–2025. gadam[7].

Attiecībā uz noziegumiem, kas saistīti ar atkritumiem, Eiropas Savienības 2021. gada smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējumā[8] teikts, ka *"atkritumu apsaimniekošana ir ienesīga un strauji augoša nozare, kas arvien vairāk piesaista noziedzniekus. Lielākajā daļā atkritumu kontrabandas gadījumu, par kuriem tika ziņots, bija iesaistītas personas, kas strādā vai darbojas atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumos kā vadītāji vai darbinieki, pārkāpjot valsts un starptautiskos tiesību aktus un standartus, kas reglamentē atkritumu savākšanu,*

---

[7] Padomes secinājumi, ar ko nosaka ES prioritātes cīņā pret smagu un organizētu noziedzību attiecībā uz *EMPACT* 2022.–2025. gadam; 8665/21, 2021. gada 12. maijs. Prioritātes mērķis attiecībā uz noziegumiem pret vidi ir šāds: "sagraut noziedzīgos tīklus, kas iesaistīti visu veidu noziegumos pret vidi, īpašu uzmanību pievēršot atkritumu un savvaļas dzīvnieku nelikumīgai tirdzniecībai, kā arī noziedzīgiem tīkliem un atsevišķiem noziedzniekiem, kas spēj iefiltrēties likumīgās uzņēmējdarbības struktūrās augstā līmenī vai izveidot savus uzņēmumus, lai veicinātu savus noziegumus."

[8] Eiropas Savienības smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējums (*SOCTA*), *"A corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime"*, Eiropols, 2021. gads, 54. lpp. Par noziegumiem pret savvaļas dzīvniekiem un augiem sk. 55. lpp. un turpmākās lpp.

apstrādi un apglabāšanu, lai palielinātu peļņu. Visveiksmīgākie atkritumu tirgotāji ir tie, kas kontrolē visu apstrādes ciklu no izcelsmes līdz galamērķa valstij. Noziedznieki, kas nodarbojas ar atkritumu tirdzniecību starp dažādām valstīm, galvenokārt izmanto likumīgas uzņēmējdarbības struktūras, lai organizētu ar atkritumiem saistītus noziegumus. Bieži vien vairāki uzņēmumi pieder vienām un tām pašām personām vai nominālām personām. Likumīgajās uzņēmējdarbības struktūrās bieži mainās vadība, un to darbība bieži vien tiek pārtraukta pēc īsa darbības perioda, jo darbību pārņem jauna tirdzniecības struktūra. Uzņēmumi, kas darbojas dažādos atkritumu cikla posmos, bieži atrodas dažādās jurisdikcijās. Atkritumu kontrabanda ir cieši saistīta ar citiem noziedzīgiem nodarījumiem, piemēram, dokumentu viltošanu, krāpšanu ekonomikas jomā, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, korupciju, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kā arī ar zādzībām un nelegālās narkotiku ražošanas atkritumu izgāšanu."

Turklāt Komisija ir konstatējusi, ka ir nepieciešami krimināls odus, lai nodrošinātu ES vides aizsardzības politikas rezultatīvu īstenošanu attiecībā uz šādām noziedzīgu nodarījumu kategorijām, uz kurām direktīva pašlaik neattiecas:

- tādu produktu laišana tirgū, ar kuriem, pārkāpjot obligātās prasības, rada būtisku kaitējumu videi, jo produktu izmanto plašākā mērogā;
- nopietni ES tiesību aktu pārkāpumi ķīmisko vielu jomā, kas rada būtisku kaitējumu videi vai cilvēku veselībai;
- nelikumīga kuģu pārstrāde;
- nelikumīga ūdens ieguve;
- piesārņojošo vielu izplūde no kuģiem (ierosināts šo noziedzīgo nodarījumu kategoriju pārņemt no Direktīvas 2005/35/EK[9], lai konsolidētu tiesisko regulējumu);
- nelikumīga kokmateriālu tirdzniecība;
- nopietni noteikumu pārkāpumi attiecībā uz invazīvu svešzemju sugu introdukciju un izplatīšanos, kas rada bažas Savienībai;
- prasību veikt ietekmes uz vidi novērtējumu nopietna apiešana;
- fluorētu siltumnīcefekta gāzu nelikumīga ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde.

Šāda rīcība potenciāli rada augstu risku cilvēku veselībai un videi un var radīt īpaši nopietnu negatīvu ietekmi uz vidi un sabiedrību. Neraugoties uz faktiski pastāvošajām un potenciāli iespējamajām kaitīgajām sekām, pašlaik attiecīgo noteikumu izpilde nav pietiekami rezultatīva. Dalībvalstu administratīvo sodu pieņemšana un paļaušanās uz tiem līdz šim ir izrādījusies nepietiekama, lai nodrošinātu atbilstību vides aizsardzības noteikumiem, kas prasa stingrākus pasākumus, lai novērstu un apkarotu noziegumus pret vidi.

Piemēram, attiecībā uz ES Kokmateriālu regulu[10], lai gan visas dalībvalstis valsts tiesību aktos ir iekļāvušas sankcijas pārkāpējiem, sankciju veidi un maksimālie apmēri dalībvalstīs ievērojami atšķiras: administratīvos naudas sodus un konfiskāciju var piemērot

[9] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/35/EK (2005. gada 7. septembris) par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem (OV L 255, 30.9.2005., 11.–21. lpp.).

[10] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010 (2010. gada 20. oktobris), ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (OV L 295, 12.11.2010., 23.–34. lpp.).

23 dalībvalstīs, kriminālsodus — 16 dalībvalstīs, brīvības atņemšanu — 17 dalībvalstīs, tirdzniecības apturēšanu — 15 dalībvalstīs un cita veida sodus — 11 dalībvalstīs. Par ES Kokmateriālu regulas pārkāpumiem piemērojamie naudas sodi ir no 50 EUR līdz neierobežotai summai[11]. Šīs atšķirības starp dalībvalstu sankciju režīmiem, kas piemērojami par ES Kokmateriālu regulas pārkāpumiem, un fakts, ka sankcijas daudzos gadījumos tiek uzskatītas par pārāk mazām, lai patiesi atturētu no nelikumīgas rīcības, kopā ar nevienmērīgo izpildi visā ES rada novirzes risku tirdzniecības plūsmās. Turklāt atšķirības sankciju režīmos un vienotas īstenošanas trūkums dalībvalstīs mazina vienlīdzīgus konkurences apstākļus, nostādot neizdevīgākā situācijā tirgus dalībniekus, kuri stingri ievēro prasības. Šo problēmu var risināt, saskaņojot krimināltiesību aktu un Direktīvā par noziegumiem pret vidi saskaņojot sankciju apmērus visā ES.

Ir skaidrs, ka administratīvie sodi ir nepietiekami tādos apstākļos, kā rezultātā vienā dalībvalstī tika noslepkavoti divi mežsargi, kuri bija izmeklējuši ar nelikumīgu kokmateriālu ieguvi saistītas problēmas. Ar kokmateriāliem saistītie pārkāpumi ir tik nopietni, ka iestāžu rīcībā jābūt krimināltiesiskās izpildes panākšanas līdzekļiem, lai tos novērstu. Saistībā ar kokmateriāliem Komisija bija uzsākusi pārkāpuma procedūru pret šo dalībvalsti par to, ka nav veiktas iedarbīgas tirgus dalībnieku pārbaudes un nav piemērotas atbilstošas sankcijas. Tikmēr šī dalībvalsts ieviesa kriminālsodus par konkrētiem pārkāpumiem, par kuriem iepriekš tika piemēroti tikai administratīvi sodi, kas nebija pietiekami, lai nodrošinātu atbilstību.

Kopš 2015. gada atklātie nopietnie pārkāpumi attiecībā uz aizliegumu izmantot pārveidošanas ierīces mehāniskajos transportlīdzekļos liecina par to, ka pat lielus, atzītus uzņēmumus nevar atturēt no pārkāpumiem, ja tie uzskata, ka tiks piemērota tikai administratīva izpildes panākšana.

Vēl viens piemērs ir saistīts ar nelikumīgu ūdens ieguvi, kas veicina nopietnu ūdens resursu izsīkšanu, un klimata pārmaiņu dēļ šī problēma varētu saasināties. Revīzijas palāta savā 2021. gada īpašajā ziņojumā "Ilgtspējīga ūdens izmantošana lauksaimniecībā: KLP līdzekļi drīzāk veicina lielāku, nevis efektīvāku ūdens patēriņu", dokumentējusi, ka administratīvie pasākumi, kas paredzēti, lai risinātu ūdens pārmērīgas ieguves problēmu, nav rezultatīvi, un uzsvērusi, ka pārbaudes nav biežas un sankcijas ir pārāk mazas, lai nodrošinātu rezultatīvu īstenošanu un attiecīgo pienākumu ievērošanu[12]. Ziņojumā minēti trūkumi sankciju režīmos atsevišķās dalībvalstīs[13].

Turklāt ierobežots skaits dalībvalstu ir ieviesušas sankcijas, kas piemērojamas attīstītājiem saskaņā ar Ietekmes uz vidi novērtējuma direktīvu. Piemēram, pret attīstītājiem netiek vērsti sistemātiski pasākumi gadījumos, kad tie neveic attiecīgā projekta ietekmes uz vidi novērtējumu vai īsteno projektus pirms attiecīgo procedūru pabeigšanas vai bez atbilstošām atļaujām. Šo pienākumu pārkāpumi var radīt būtiskas negatīvas sekas uz vidi, savukārt esošais sankciju apmērs pietiekami neattur no šādiem nodarījumiem.

---

11 Komisijas dienestu darba dokuments "Atbilstības pārbaude par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 995/2010 (2010. gada 20. oktobris), ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (ES Kokmateriālu regula), un par Regulu (EK) Nr. 2173/2005 (2005. gada 20. decembris) par *FLEGT* licencēšanas sistēmas izveidi kokmateriālu importam Eiropas Kopienā (*FLEGT* regula)", 2021. gada 17. novembra SWD(2021) 328 final, 14. lpp.

12 Eiropas Revīzijas palāta, 2021. gada īpašais ziņojums "Ilgtspējīga ūdens izmantošana lauksaimniecībā: KLP līdzekļi drīzāk veicina lielāku, nevis efektīvāku ūdens patēriņu", 62. punkts un turpmākie punkti.

13 Eiropas Revīzijas palāta, 2021. gada īpašais ziņojums "Ilgtspējīga ūdens izmantošana lauksaimniecībā: KLP līdzekļi drīzāk veicina lielāku, nevis efektīvāku ūdens patēriņu", skatīt, piemēram, 32. punktu.

Nepieciešams pastiprināt ES noteikumu ievērošanu attiecībā uz darbībām, kas ietekmē vidi, un uz videi kaitīgām precēm, paredzot krimināLsodus, kas ir spēcīgāks sabiedriskā nosodījuma veids salīdzinājumā ar administratīvajiem sodiem. Iekļaujot noziedzīgu nodarījumu sarakstā tādu Savienības noteikumu nopietnus pārkāpumus, kas neatkarīgi no to juridiskā pamata veicina Savienības vides aizsardzības politiku, tiek noteiktas skaidras robežas rīcības veidiem, kuri tiek uzskatīti par īpaši nepieņemamiem, un sabiedrībai un potenciālajiem pārkāpējiem tiek raidīts signāls, ka kompetentās iestādes šādu rīcību uztver ļoti nopietni. Tas šķiet īpaši piemēroti, ņemot vērā skaidro paļaušanos uz preventīvajiem un piesardzības principiem šajā politikas jomā.

Kopīgs noteikumu minimums par noziedzīgu nodarījumu pret vidi un sankciju definēšanu arī ļautu izmantot iedarbīgākas izmeklēšanas metodes un nodrošinātu rezultatīvāku sadarbību dalībvalstīs un starp tām. Tas ir atzīts par īpaši svarīgu aspektu atkritumu un savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgas tirdzniecības (tai skaitā nelikumīgas kokmateriālu tirdzniecības) apkarošanā, ņemot vērā saikni ar iekšējo tirgu un ES tirdzniecības politiku.

Ņemot vērā noziegumu pret vidi iespējamo postošo ietekmi uz vidi un cilvēku veselību, ir svarīgi, lai potenciālie noziedzīga nozieguma izdarītāji neuzskatītu, ka dažās ES daļās darbojas mazāk ierobežojošs un mazāk iedarbīgs regulējums. KrimināLsodu piemērošanai par visnopietnākajiem pārkāpumiem vides jomā būs lielāka atturoša ietekme uz potenciālajiem pārkāpējiem. Tāpēc, lai nodrošinātu Savienības vides aizsardzības politikas rezultatīvu īstenošanu, ir svarīgi, lai visas dalībvalstis ieviestu krimināLsodus.

Attiecībā uz nolaidīgas rīcības iekļaušanu noziedzīgu nodarījumu tvērumā ir svarīgi uzsvērt, cik lielā mērā ES vides noteikumi balstās uz preventīviem un piesardzības pasākumiem. Līgumā ir skaidri noteikts (LESD 191. panta 2. punkts), ka vides politika balstās uz šiem principiem. Nepieciešams ievērot augsta līmeņa piesardzību, veicot darbības, kas saistītas ar bīstamu materiālu un/vai procesu izmantošanu. Šādā kontekstā nolaidīga rīcība var radīt nopietnas un pat katastrofālas sekas, tāpēc ir jāuzsver sabiedrības nostāja, ka nolaidīga rīcība jāuzskata par pietiekami smagu, lai par to varētu piemērot krimināLatbildību. Krimināltiesībām ir paredzēta atturoša ietekme, un nolaidīgas rīcības iekļaušanai krimināLpārkāpumu sarakstā vajadzētu atturēt no mēģinājumiem veikt šādas darbības, piemēram, lai gūtu finansiālu labumu, veicot nepietiekamus ieguldījumus vai samazinot izdevumus.

Tiesību aktu kopums vides jomā ietver vairākus svarīgus instrumentus, piemēram, Rūpniecisko emisiju direktīvu[14], *Seveso* direktīvu[15], *REACH* regulu[16] un tiesību aktus par atkritumiem, kas vērsti uz to, lai nodrošinātu, ka bīstamas vai augsta riska darbības tiek veiktas un bīstamas vai augsta riska vielas tiek apstrādātas, ievērojot augsta līmeņa tehniskos aizsardzības pasākumus.

---

14 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17.–119. lpp.).

15 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES (2012. gada 4. jūlijs) par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (Dokuments attiecas uz EEZ)(OV L 197, 24.7.2012., 1.–37. lpp.).

16 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

Attiecībā uz dažu noziedzīgu nodarījumu biežumu diemžēl ir atzīts, ka organizētā noziedzība apdraud atkritumu apsaimniekošanu[17]. Sen atzīta problēma ir arī savvaļas dzīvnieku un augu aizsardzības aizliegumu neievērošana, ko apliecina, piemēram, Bernes konvencija[18], kurā galvenā uzmanība vērsta uz darbu saistībā ar noziegumu pret savvaļas dzīvniekiem un augiem apkarošanu. Ņemot vērā iepriekš minēto un attiecīgās darbības raksturu, nepieciešams nodrošināt, lai šī direktīva attiektos arī uz nolaidīgu rīcību.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Komisija 2019./2020. gadā veica spēkā esošās direktīvas izvērtējumu (publicēts 2020. gada oktobrī), kurā secināja, ka direktīvai praktiski nav lielas ietekmes. Veicot direktīvas *ex post* izvērtējumu, tika ņemti vērā četri galvenie vērtēšanas kritēriji: a) rezultativitāte (izvērtējums par to, vai direktīvas mērķi ir sasniegti), b) efektivitāte (izvērtējums par to, vai ieguvumi no direktīvas ieviešanas un īstenošanas attaisno izmaksas), c) saskaņotība (ar citiem attiecīgajiem ES krimināltiesību un vides tiesību aktiem un politikas virzieniem, kā arī ar ES starptautiskajām saistībām) un d) būtiskums (direktīvas sākotnējo mērķu būtiskums, ņemot vērā pašreizējās un nākotnes vajadzības). Izvērtējumā tika ņemta vērā arī sociālā un ekonomiskā ietekme uz dažādām ieinteresēto personu grupām.

Izvērtējumā tika konstatētas sešas galvenās problēmas, kuru dēļ direktīvas piemērošana praksē nav bijusi pietiekami rezultatīva.

1. Direktīvas darbības joma ir novecojusi un ir definēta sarežģīti, kavējot rezultatīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un pārrobežu sadarbību.

2. Direktīvā ir vairākas neskaidras definīcijas, ko izmanto, lai aprakstītu noziedzīgus nodarījumus pret vidi, kas var kavēt rezultatīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un pārrobežu sadarbību.

3. Spēkā esošajā direktīvā noteiktie sankciju apmēri visās dalībvalstīs nav pietiekami iedarbīgi un atturoši.

4. Nepietiekama iekšējā un pārrobežu sadarbība un koordinācija starp dalībvalstīm attiecībā uz noziegumiem pret vidi kavē rezultatīvu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu.

5. Uzticamu, precīzu un pilnīgu statistikas datu trūkums par dalībvalstīs īstenoto tiesvedību par noziegumiem pret vidi neļauj valstu politikas veidotājiem un praktizējošiem speciālistiem uzraudzīt savu pasākumu rezultativitāti.

6. Izpildes panākšanas ķēdes darbība nav rezultatīva: izpildes panākšanas ķēdes nerezultatīvas darbības dēļ noziegumi pret vidi netiek faktiski noteikti par prioritāti, atklāti, izmeklēti, vainīgie netiek saukti pie atbildības un sodīti. Visās dalībvalstīs un visos izpildes panākšanas ķēdes līmeņos (inspektori, policija, prokuratūra un krimināltiesas) ir konstatētas izpildes panākšanas nepilnības, tai skaitā resursu trūkums, nepietiekama apmācība un specializētu zināšanu trūkums, izpratnes un prioritāšu trūkums, kā arī vāja sadarbība un informācijas apmaiņa.

Pamatojoties uz izvērtējuma konstatējumiem, Eiropas Komisija nolēma pārskatīt direktīvu un veica ietekmes novērtējumu. Dažādos ietekmes novērtējuma posmos, sākot no problēmu un to

[17] Eiropas Savienības smagās un organizētās noziedzības draudu novērtējums (*SOCTA*), *"A corrupting influence: the infiltration and undermining of Europe's economy and society by organised crime"*, Eiropols, 2021. gads, 54. lpp. un turpmākās lpp.

[18] Konvencija par Eiropas dzīvās dabas un dabisko dzīvotņu aizsardzību.

cēloņu definēšanas līdz mērķu un iespējamo politikas risinājumu noteikšanai, tika izmantoti izvērtējuma ziņojuma konstatējumi.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Komisija rīkoja rezultatīvas sabiedriskās apspriešanas un mērķtiecīgas apspriešanās ar ieinteresētajām personām, lai izmantotu ārēju ekspertu pieredzi un izprastu plašākas sabiedrības bažas. Turklāt tās mērķis bija nodrošināt, lai direktīvas pārskatīšanai apsvērtie risinājumi būtu vispiemērotākie veidi, kā palielināt tās rezultativitāti un atbalstīt praktizējošo speciālistu darbu uz vietas. Apspriešanās tika rīkotas pēc iespējas plašākā mērogā, lai iegūtu attiecīgu informāciju, pierādījumus un skaidrojumus par dažādu ieinteresēto personu kategoriju attiecīgajām un faktiskajām vajadzībām attiecībā uz sešiem galvenajiem mērķiem:

- precizēt un atjaunināt Direktīvas par noziegumiem pret vidi darbības jomu;
- precizēt juridiskos terminus, ko izmanto, lai definētu noziedzīgus nodarījumus pret vidi;
- uzlabot atturošu un salīdzināmu sankciju veidu un apmēru noteikšanas iespējamību;
- uzlabot pārrobežu sadarbību;
- uzlabot informācijas un statistikas datu vākšanu un izplatīšanu un
- uzlabot izpildes panākšanas ķēdes darbību (apmācība, koordinācija un sadarbība, resursi, stratēģiskā pieeja).

Apspriešanās tika rīkotas agrīnā posmā, lai apkopotu viedokļus, kurus paudušas dažādas ieinteresētās personas, piemēram, sabiedrības pārstāvji, eksperti, praktizējošie speciālisti (policijas iestādes, inspektori, prokurori un tiesneši), praktizējošo speciālistu tīkli (*IMPEL, ENPE, EUFJE, EnvirCrimeNet*), dalībvalstu valsts iestādes (Tieslietu ministrijas un Vides ministrijas), Eiropas aģentūras (Eiropols un *Eurojust*), vides nevalstiskās organizācijas (NVO), uzņēmējdarbības organizācijas, atsevišķi uzņēmumi un akadēmiskās vides pārstāvji. Ar visiem šiem dalībniekiem notika apspriešanās par to vēlmēm un bažām attiecībā uz nepieciešamību pārskatīt Direktīvu par noziegumiem pret vidi un tās saturu.

Apspriešanās procesā Komisija izmantoja dažādas apspriešanās metodes un veidus. Tie ietvēra turpmāk minētos.

- Apspriešanās par sākotnējo ietekmes novērtējumu un 12 nedēļu ilgā atklātā sabiedriskā apspriešana, kuras laikā tika noskaidroti visu ieinteresēto personu viedokļi.
- Tiešsaistē tika organizēti vairāki mērķtiecīgi tematiski semināri un ekspertu grupu sanāksmes, tai skaitā Vidiskās atbilstības un pārvaldības foruma un tā darba grupas sanāksmes par sankciju piemērošanu par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi. Lai sagatavotos Komisijas rīkotajām sanāksmēm, iepriekš tika izsūtītas īpašas anketas un diskusiju dokumenti.
- Vairākās tiešsaistes konferencēs, kurās Komisija piedalījās un iepazīstināja ar savu darbu šajā jomā, tika apkopotas citu konferenču dalībnieku atsauksmes par sešiem galvenajiem risinājumiem un tika uzaicināti papildu dalībnieki dalībai ekspertu zināšanu apkopošanas procesā un sabiedriskajā apspriešanā.
- Divpusējas tiešsaistes sanāksmes ar plašu ieinteresēto personu loku, kas organizētas pēc Komisijas vai ieinteresēto personu iniciatīvas.

- Eiropas aģentūru, praktizējošo speciālistu, profesionālo tīklu (piemēram, *IMPEL/ENPE/EUFJE* un *EnviCrimeNet* pieņemtais kopīgais paziņojums 2021. gada maija konferencē, kas bija veltīta noziedzības apkarošanai vides jomā un *ECD* pārskatīšanai), nozares pārstāvju, dalībvalstu valsts iestāžu, NVO, pilsoniskās sabiedrības un akadēmisko aprindu pārstāvju nostājas dokumenti un analītiskie dokumenti.

Kopumā apspriešanās pasākumi ilga vairāk nekā 6 mēnešus — no 2021. gada februāra līdz 2021. gada jūlijam.

Apspriešanās tika plānota tādā pašā loģiskā secībā kā ietekmes novērtējums, sākot ar problēmas definēšanu un ļaujot pakāpeniski izstrādāt iespējamos risinājumus un noteikt to ietekmi.

- Lielākā daļa respondentu apstiprināja, ka ir jāatjaunina Direktīvas par noziegumiem pret vidi darbības joma un jāprecizē juridiskie termini.
- Lielākajā daļā NVO un uzņēmējdarbības asociāciju viedokļu bija norādītas vides jomas vai konkrēti tiesību akti, uz kuriem neattiecas spēkā esošā Direktīva par noziegumiem pret vidi, bet kuru iekļaušana būtu jāapsver.
- Vairums respondentu uzskatīja, ka ir lietderīgi iekļaut noteikumus par maksimālo sankciju minimālajiem apmēriem un atbildību pastiprinošiem apstākļiem. Dažos gadījumos tiek uzskatīts par lietderīgu iekļaut noteikumu par konfiskāciju kopā ar tiesību aktiem, kas vērsti pret juridiskām personām.
- Vairākas personas iestājās par labāku informācijas vākšanu un nosūtīšanu dalībvalstīs. Tika paustas bažas, ka tas nozīmētu komplicētus IT pielāgojumus, sarežģītu un ilgstošu procesu, kas uzliktu lielu administratīvo slogu tiesībaizsardzības iestādēm, prokuratūrai un tiesu iestādēm.
- Vairums ieinteresēto personu apstiprināja, ka ir steidzami jāuzlabo izpildes panākšanas ķēdes darbības rezultativitāte praksē un ka ir vajadzīgi noteikumi par apmācību, resursiem, sadarbību un koordināciju, kā arī stratēģiskas pieejas noziedzības apkarošanai vides jomā.

Komisija, pieņemot lēmumu par to, kuriem risinājumiem dot priekšroku, ņēma vērā visas atbildes. Plašāka informācija par apspriedēm ir atrodama ietekmes novērtējuma pielikumos (7. un 8. pielikums).

- **Ekspertu atzinumu apkopošana un izmantošana**

Lai nodrošinātu ietekmes novērtējumam nepieciešamo pierādījumu pieejamību, Komisija izmantoja plaša spektra zināšanas. Aplūkotos ekspertu atzinumus var iedalīt divās galvenajās kategorijās: jaunākie pētījumi par šo tematu un apspriešanās ar ieinteresētajām personām.

Pirmkārt, Komisija 2019./2020. gadā izvērtēja spēkā esošo direktīvu un savus konstatējumus publicēja 2020. gada oktobrī. Izvērtējums palīdzēja Komisijai izprast spēkā esošā tiesību akta priekšrocības un trūkumus. Tas sagatavoja pamatu direktīvas pārskatīšanai, jo izvērtējumā tika skaidri uzsvērts, ka pašreizējam tiesību aktam praktiski ir tikai nenozīmīga ietekme. Pēc izvērtējuma veikšanas Komisija pasūtīja pētījumu, lai atbalstītu ietekmes novērtējumu; pētījums tika veikts no 2021. gada aprīļa līdz 2021. gada oktobrim. Tā mērķis bija novērtēt dažādu risinājumu ietekmi, galvenokārt to finansiālo un ekonomisko ietekmi.

Papildus šiem diviem pētījumiem Komisija veica arī visaptverošu esošās literatūras pārskatu par šo tematu. To atspoguļo ietekmes novērtējumā izmantotās daudzās atsauces. Turklāt tika analizēts liels skaits rakstisku paziņojumu no ieinteresētajām personām, piemēram, *Eurojust,*

Eiropola, profesionāliem tīkliem, praktizējošiem speciālistiem, dalībvalstīm, NVO un uzņēmumiem. Dokumentu izpēte aptvēra arī Eiropas Parlamenta nostājas pārskatīšanu, piemēram, Juridiskās komitejas ziņojumu par uzņēmumu atbildību par videi nodarīto kaitējumu (2020/2027(INI)). Tika ņemti vērā arī darba grupu konstatējumi, piemēram, valstu apsekojums Eiropas Padomes Vides un krimināltiesību darba grupas 2. sanāksmei 2021. gada 15. jūnijā.

Rūpīgi tika ņemts vērā arī Eiropas vides tiesību aktu izpildes tīklu (*IMPEL*, *EnviCrimeNet*, *ENPE*, *EUFJE*) nozīmīgākais darbs.

Tika ņemti vērā arī rezultāti, kas iegūti Padomes savstarpējo izvērtējumu astotajā kārtā par noziedzības apkarošanu vides jomā.

- **Ietekmes novērtējums**

Šā tiesību akta priekšlikuma pamatā ir ietekmes novērtējums. Regulējuma kontroles padome (RKP) 2021. gada 1. oktobrī sniedza pozitīvu atzinumu (ar atrunām). Ietekmes novērtējuma I pielikumā ir paskaidrots, kā tika ņemtas vērā RKP piezīmes.

Izvērtējums parādīja, ka direktīvai, lai gan ar to tika izveidota kopēja ES sistēma attiecībā uz galvenajiem noziegumiem pret vidi, praksē nav bijis lielas ietekmes.

Tā nav ietekmējusi notiesājošo spriedumu skaitu vai piemēroto sankciju apmēru dalībvalstīs. Izvērtējumā jo īpaši tika konstatētas šādas konkrētas galvenās problēmas.

1. *ECD* darbības joma (definēta divos *ECD* pielikumos un noziedzīgu nodarījumu sarakstā *ECD* 3. pantā) ir novecojusi, un tā ir definēta sarežģīti, kas kavē rezultatīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un pārrobežu sadarbību.
2. Termina "noziegumi pret vidi" definīcija ir neskaidra un kavē rezultatīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un pārrobežu sadarbību starp dalībvalstīm un to iekšienē.
3. Sankciju apmēri ne visās dalībvalstīs ir iedarbīgi un atturoši.
4. Pārrobežu sadarbība ir pārāk ierobežota.
5. Tā kā statistikas datu vākšana, apstrāde un apmaiņa ar tiem ir ierobežota, politikas veidotājiem un praktizējošiem speciālistiem trūkst izpratnes par noziegumu pret vidi būtību un mērogu, kā arī par tiesībaizsardzības pasākumu rezultativitāti.
6. Izpildes panākšanas ķēde noziedzības apkarošanai vides jomā cita starpā nav rezultatīva, jo trūkst apmācības un specializācijas, kā arī nav pietiekamas koordinācijas un sadarbības starp dažādu līmeņu vides tiesību aizsardzības iestādēm.

Komisija ir izstrādājusi vairākus likumdošanas un neleģislatīvus politikas risinājumus. Risinājumi, kas tika apsvērti un noraidīti agrīnā posmā, bija šādi: atcelt direktīvu vai risināt konstatētās problēmas, izmantojot tikai nesaistošus pasākumus, piemēram, ES norādījumus par definīciju un sankciju apmēru interpretāciju.

Pamatojoties uz novērtējumu, vienīgais risinājums, kas ir piemērots, lai sasniegtu noteiktos konkrētos mērķus, ir pārskatīt direktīvu. Tas neizslēdz iespēju atbalstīt neleģislatīvus pasākumus (turpmāk tekstā — "galvenais risinājums"). Saistībā ar galveno politikas risinājumu tiek piedāvāti šādi apakšrisinājumi (turpmāk tekstā — "risinājumi"), kas ir definēti un sīki izvērtēti ietekmes novērtējumā, lai sasniegtu katru konkrēto mērķi.

1. mērķis: uzlabot izmeklēšanas un kriminālvajāšanas rezultativitāti, atjauninot direktīvas darbības jomu un ieviešot īstenojamu mehānismu direktīvas atjaunināšanai, ņemot vērā Eiropas zaļo kursu.

- 1.a risinājums: atjaunināt pielikumos uzskaitīto tiesību aktu sarakstu, papildināt 3. pantu ar jaunām attiecīgām noziegumu kategorijām un ieviest komiteju procedūru, lai pielikumus pastāvīgi atjauninātu.
- 1.b risinājums: vispārīgi atsaukties uz attiecīgajiem nozaru tiesību aktiem un svītrot pielikumus; precizēt definīciju par to, kas ir noziegumi pret vidi (3. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu uzskaitījumā), un pievienot jaunas attiecīgas noziegumu kategorijas.
- 1.c risinājums: direktīvā definēt noziegumus pret vidi, neizvirzot prasību par attiecīgo ES nozaru tiesību aktu pārkāpuma konstatēšanu.

Vēlamais risinājums ir 1.b risinājums, jo tas nodrošina lielāku juridisko skaidrību par to, kuri nozaru tiesību aktu pārkāpumi ir uzskatāmi par noziegumiem pret vidi. Nākotnē Eiropas likumdevējam būtu jāatjaunina direktīva (līdzīgi kā pašreizējā situācijā), jo vienkāršāks mehānisms — proti, komiteju procedūra — nav piemērojams būtiskiem direktīvas elementiem. Noziegumu pret vidi definīcija ir būtisks elements. Noziedzīgi nodarījumi 3. pantā tiktu definēti, atsaucoties uz paplašinātu "nelikumības" definīciju, kā arī ietvertu atjauninātu noziegumu kategoriju sarakstu, pamatojoties uz spēkā esošo vides tiesību aktu nopietniem pārkāpumiem.

2. mērķis: uzlabot izmeklēšanas un kriminālvajāšanas rezultativitāti, precizējot vai atceļot neskaidros terminus, kas izmantoti noziegumu pret vidi definīcijās.

- 2.a risinājums: precīzāk definēt direktīvā lietotos neskaidros terminus (piemēram, "būtisks kaitējums").
- 2.b risinājums: atcelt neskaidros terminus, piemēram, "būtisks kaitējums", tai skaitā nosakot krimināltbildību par riskantu rīcību (apdraudējuma noziegums).
- 2.c risinājums: 2.a un 2.b risinājuma kombinācija.

Vēlamais risinājums ir 2.c risinājums, jo skaidrības labad likumdevējam pašā direktīvā būtu jāprecizē (2.a risinājums) konstatētās neskaidrās definīcijas, kā arī jāiekļauj vairāk noziedzīgu nodarījumu, pamatojoties uz riska jēdzienu, kas ir būtisks gadījumos, kad tiek nodarīts liels kaitējums, ko var pierādīt tiesvedībā par noziegumiem pret vidi. Apdraudējuma noziegumi ietvertu gadījumus, kad likumdevējs ir nolēmis, ka nozares noteikumu pārkāpums pakļautu vidi nepieļaujamam riskam.

3. mērķis: nodrošināt iedarbīgus, atturošus un samērīgus sankciju veidus un apmērus noziegumiem pret vidi.

- 3.a risinājums: ieviest maksimālo sankciju minimālos apmērus.
- 3.b risinājums: 3.a risinājums, kā arī atbildību pastiprinoši apstākļi un papildu sankcijas.
- 3.c risinājums: 3.b risinājums, kā arī pienākums saistīt naudas sodu apmēru ar juridiskās personas finansiālo stāvokli un/vai nelikumīgu peļņu.

Vēlamais risinājums ir 3.c risinājums, jo visi pasākumi attiecas uz dažādiem sankciju rezultatīvas piemērošanas aspektiem un cits citu pastiprina.

4. mērķis: veicināt pārrobežu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu.

Noteikumu kopums, kas tieši veicina pārrobežu sadarbību, piemēram, saskaņoti iedarbīgi izmeklēšanas instrumenti, pienākums sadarboties ar Eiropola, *Eurojust* un *OLAF* starpniecību, kā arī noteikumi par jurisdikciju.

5. mērķis: uzlabot informācijā balstītu lēmumu pieņemšanu par noziegumiem pret vidi, uzlabojot statistikas datu vākšanu un paziņošanu.

- 5.a risinājums: uzlikt dalībvalstīm pienākumu vākt un regulāri ziņot Komisijai statistikas datus, kas saistīti ar noziegumiem pret vidi.
- 5.b risinājums: 5.a risinājums un dalībvalstu pienākums vākt un ziņot statistikas datus atbilstoši saskaņotiem kopīgiem standartiem.

Vēlamais risinājums ir 5.b risinājums.

6. mērķis: uzlabot valstu izpildes panākšanas ķēžu darbības rezultativitāti, lai veicinātu pārkāpumu atklāšanu, izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un sankciju piemērošanu.

Pienākumu kopums, kas paredzēts, lai veicinātu praktisko īstenošanu, piemēram, mērķtiecīgu un regulāru apmācību nodrošināšana visos izpildes panākšanas ķēdes līmeņos, visaptverošas valstu stratēģijas noziedzības apkarošanai vides jomā un informētības veicināšanas pasākumi.

Vēlamais noteikumu kopums

Saskaņā ar 1. mērķi svītrojot pielikumus un to vietā precizējot 3. pantā norādītās definīcijas attiecībā uz noziegumiem pret vidi, kā arī tajā pašā pantā pievienojot jaunas kategorijas attiecībā uz noziegumiem pret vidi, iespējams uzlabot noziegumu pret vidi izmeklēšanas un kriminālvajāšanas rezultativitāti, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu sadarbību. Tomēr nākotnē direktīva būtu regulāri jāatjaunina, izmantojot likumdošanas procedūru, ja direktīvas darbības jomā tiktu iekļautas jaunas jomas attiecībā uz noziegumiem pret vidi. Vienkāršāk to izdarīt nav iespējams, jo noziedzīgu nodarījumu pret vidi kategoriju definīcijas ir būtisks direktīvas elements, un ir nepieciešams Eiropas likumdevēja lēmums.

Saskaņā ar 2. mērķi, lai pienācīgi reaģētu uz noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, nepieciešams definēt gan apdraudējuma noziegumus, gan noziegumus, kuriem jānosaka radītais kaitējums. Pašreizējā direktīva ir balstīta uz šo divu veidu noziedzības definīciju kombināciju. Priekšlikumā būs jāpievieno jaunas apdraudējuma noziegumu kategorijas un sīkāk jāprecizē, par kādu rīcību var noteikt krimināllatbildību; tai būs arī jāpievieno informācija, kas ļaus noteikt, kas var radīt kaitējumu videi.

Neskaidru terminu, piemēram, "*būtisks* kaitējums" un "*niecīgs vai ievērojams daudzums*", precīzākas definīcijas uzlabos direktīvas skaidrību. Koncentrēšanās uz apdraudējuma noziegumiem un riskantu rīcību ļaus iedarbīgi piemērot sankcijas gadījumos, kad ir grūti noteikt faktisko kaitējumu vai kad kaitējums nav nodarīts. Tādējādi abu risinājumu kombinēta piemērošana var paaugstināt noziegumu pret vidi izmeklēšanas un kriminālvajāšanas rezultativitāti.

Saskaņā ar 3. mērķi pasākumu kopums attiecībā uz sankcijām (3.c risinājums — maksimālo sankciju minimālie apmēri, atbildību pastiprinoši apstākļi, papildu sankcijas, naudas sodu apmēra atkarība no nelikumīgas peļņas un pārkāpēja finansiālā stāvokļa) nodrošinās iedarbīgākus, samērīgākus, atturošākus un vienveidīgākus sankciju apmērus visā ES un to praktisku piemērošanu visā ES. Turklāt brīvības atņemšanas maksimālo sodu minimālie apmēri nodrošinās tiesībaizsardzības iestāžu darbiniekiem piekļuvi izmeklēšanas instrumentiem, kas ir pieejami tikai par noziegumiem, par kuriem paredzēts noteikts maksimālo sodu minimālais apmērs. Tas nodrošinās rezultatīvāku izmeklēšanu un veicinās pārrobežu sadarbību.

Pasākumi saskaņā ar 4. mērķi (izmeklēšanas instrumentu tuvināšana, pienākums sadarboties ar ES aģentūru starpniecību, valstu kontaktpunktu izveide) tieši veicinās pārrobežu sadarbību, papildinās un pastiprinās cits citu un nodrošinās rezultatīvāku izmeklēšanu, jo daudzas ar noziegumiem pret vidi saistītas lietas var sekmīgi izmeklēt tikai pārrobežu līmenī.

Vēlamais risinājums saskaņā ar 5. mērķi nodrošinās kopīgi noteiktu minimālo standartu datu vākšanai par procedūrām, kas saistītas ar noziegumiem pret vidi, un tādējādi visā ES salīdzināmus statistikas datus.

Saskaņā ar 6. mērķi ierosināto pasākumu kopums (apmācība/specializācija, sadarbības un koordinācijas prasības, informētības veicināšana, valstu stratēģijas) pozitīvi ietekmēs rezultativitāti uz vietas visos izpildes panākšanas ķēdes līmeņos (inspektori, policija, prokuratūra, krimināltiesneši).

Tā kā direktīvai nepieciešami uzlabojumi visās sešās problemātiskajās jomās, katra mērķa vēlamo risinājumu kombinācijai būtu jānodrošina labākais noteikumu kopums. Kombinējot vēlamos risinājumus, iespējams panākt kumulatīvu ietekmi, kas pārsniedz to, ko varētu panākt ar atsevišķiem vēlamajiem risinājumiem.

Pārrobežu sadarbību veicinās ne tikai 4. mērķa pasākumi, bet arī plašāka direktīvas darbības joma, kas ļauj īstenot šādu sadarbību vairākās vides jomās. Precīzākas definīcijas par to, kas ir noziegums pret vidi saskaņā ar 2. mērķi, mazinās atšķirīgo izpratni dalībvalstīs, kas līdz šim ir kavējusi vai pat pārtraukusi sadarbību. Maksimālo sankciju apmēru noteikšana ne tikai nodrošina atturošāku sankciju piemērošanu, bet arī rada iespēju izmantot iedarbīgus pārrobežu izmeklēšanas instrumentus, kuri paredzēti likumdošanas instrumentos un kurus var piemērot tikai no noteikta sankciju apmēra konkrētai noziegumu kategorijai. Saskaņā ar 6. mērķi labāka apmācība un specializācija atbilstoši salīdzināmiem standartiem dalībvalstīs arī tieši veicinās pārrobežu sadarbību.

Precīzākas noziegumu pret vidi definīcijas (2. mērķis) un labāka apmācība un specializācija saskaņā ar 6. mērķi veicinās tiesībaizsardzības iestāžu darbinieku spējas labāk prognozēt lietas sekmīgas izmeklēšanas izredzes, kā rezultātā tiks ierosināts vairāk lietu. Uzlabota pārrobežu sadarbība (4. mērķis) un atturošāku sankciju veidu un apmēru noteikšanas iespējamība (3. mērķis) ir papildu faktori, kas varētu sekmēt lēmumus par resursu ieguldīšanu, kas nepieciešami ar noziegumiem pret vidi saistītu lietu izskatīšanai.

Noziegumu pret vidi izmeklēšanas rezultativitāte un atturošais raksturs tiks panākts ne tikai ar piemērotākām sankcijām, izmantojot 3. mērķim paredzēto vēlamo risinājumu. Rezultatīvāka izmeklēšana, izmantojot iepriekš aprakstīto 1., 2., 4. un 6. mērķa vēlamo risinājumu apvienoto ietekmi, veicinās arī tādu krimināltiesību sistēmu, kas attur no noziegumiem pret vidi.

Tādējādi vēlamie risinājumi ne tikai vislabāk atbilst attiecīgajiem mērķiem, bet arī stiprina direktīvas piemērošanas vispārējo rezultativitāti, pārsniedzot katra atsevišķā konkrētā mērķa robežas.

Ko šī direktīva ietekmē?

Dalībvalstis un valsts iestādes

Paredzams, ka noteikumi par *ECD* īstenošanu stiprinās izpildes panākšanas ķēdes darbības rezultativitāti un nodrošinās salīdzināmību centienos apkarot noziegumus pret vidi visā ES. Tie var radīt zināmas gan vienreizējas, gan pastāvīgas izmaksas vides, tiesībaizsardzības un tiesu iestādēm dalībvalstīs. Tomēr vidēja termiņa un ilgtermiņa ieguvumi ievērojami pārsniegs šīs izmaksas. Valsts iestādēm būs jānodrošina papildu cilvēkresursi un materiālie resursi (galvenokārt policijā un prokuratūrā, kas visbiežāk ir atbildīgas par noziegumu pret vidi izmeklēšanu un kriminālvajāšanu). Tāpat arī dalībvalstu pienākums vākt un ziņot statistikas datus atbilstoši jauniem un saskaņotākiem standartiem varētu radīt papildu administratīvo slogu: saistībā ar esošo sistēmu iespējamu pielāgošanu, lai reģistrētu gadījumus, un saistībā ar šo statistikas datu izstrādi valsts līmenī pirms to nosūtīšanas ES. Visām dalībvalstīm būtu jānodrošina zināma līmeņa papildu apmācība attiecīgajiem speciālistiem visā izpildes panākšanas ķēdē, ņemot vērā pārskatītos direktīvas noteikumus un

papildu personālu. Nepieciešamie resursi ir atkarīgi no tā, cik lielā mērā dalībvalstis jau nodrošina regulāru apmācību par noziegumiem pret vidi. Visbeidzot, papildus radušās izmaksas ir saistītas ar valstu kontaktpunktu izveidi dažādās iestādēs un valstu stratēģiju izstrādi noziedzības apkarošanai vides jomā.

ES uzņēmumus

ES uzņēmumiem nav ar direktīvu saistītu tiešo izmaksu; to atbilstības nodrošināšanas izmaksas izriet no administratīvajām vides tiesībām. Iedarbīgāka tiesībaizsardzība noziegumu pret vidi jomā aizsargātu likumīgi darbojošos uzņēmumus no negodīgas konkurences, kas izriet no nelikumīgas uzņēmējdarbības. Turklāt tiktu samazināts kaitējums nozares (piemēram, atkritumu apsaimniekošanas, ķīmisko vielu ražošanas) reputācijai, kuru ietekmē nelikumīgas darbības, tādējādi nodrošinot papildu ieguvumus uzņēmumiem, kas ievēro noteikumus. Tā kā noziegumi pret vidi arī turpmāk būs saistīti ar administratīvo tiesību aktu pārkāpumiem, pastāv ierobežots risks, ka uzņēmumiem varētu piemērot sankcijas par administratīvo tiesību aktos atļautām darbībām vides jomā, izņemot īpašas un skaidri definētas situācijas, kas minētas direktīvā.

MVU

MVU var saskarties ar nedaudz lielāku spiedienu, jo tie ir mazāk spējīgi maksāt naudas sodus un/vai piesaistīt juridisko ekspertīzi un veikt uzticamības pārbaudes pasākumus. Iespēja piesaistīt naudas sodus uzņēmuma finansiālajam stāvoklim papildus citiem netiešiem nozieguma aspektiem varētu mazināt MVU neaizsargātību pret šādiem naudas sodiem.

ES iedzīvotājus

Paredzams, ka iedarbīgāka krimināltiesību aktu īstenošana vides jomā pozitīvi ietekmēs sabiedrību kopumā. Papildus dzīves kvalitātes ieguvumiem, kas saistīti ar vides aizsardzību, noziedzīgo darbību samazināšana veicina labāku pārvaldību, mazina korupciju un mazina riskus, ko rada lielas organizētas noziedzīgas grupas.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Šajā ietekmes novērtējumā netika konstatēts, ka būtu iespējams vienkāršot direktīvu vai samazināt nevajadzīgas izmaksas.

Tā kā direktīva ir krimināltiesību instruments, tā nerada papildu izmaksas iedzīvotājiem, uzņēmumiem un MVU. Tas tika apstiprināts apspriešanās laikā ar ieinteresētajām personām.

Priekšlikumā būs iekļauti vairāki papildu noteikumi, kuru mērķis ir precizēt pašlaik ļoti vispārīgo direktīvu, izskaidrot tās darbības jomu, sniegt precīzākas noziegumu definīcijas un nodrošināt sodu iedarbīgumu, samērīgumu un atturošo raksturu. Tas vienkāršos un atvieglos praktisko īstenošanu dalībvalstu iestādēs un tādējādi nodrošinās direktīvas mērķu labāku sasniegšanu.

Priekšlikumā ietverti arī jauni noteikumi, kas paredz, ka dalībvalstīm jāveic konkrēti pasākumi, lai nodrošinātu direktīvas rezultatīvu īstenošanu praksē (apmācības pasākumi, informētības veicināšanas pasākumi, pasākumi pārrobežu sadarbības stiprināšanai, pasākumi nepieciešamo resursu nodrošināšanai u. c.). Lai gan tie, šķiet, ir jauni pienākumi, kas rada izmaksas dalībvalstīm, šie noteikumi faktiski tikai skaidri nosaka to, kas jebkurā gadījumā ir dalībvalsts pienākums. Dalībvalstīm ir ne tikai jātransponē direktīva valsts tiesību aktos, bet arī jāveic nepieciešamie praktiskās īstenošanas pasākumi. Izvērtējums parādīja, ka praktiskā īstenošana ir nepilnīga visās dalībvalstīs un visā izpildes panākšanas ķēdē. Tāpēc direktīvā noteiktie pienākumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu dalībvalstu atbilstību. Priekšlikumā prasītie īstenošanas pasākumi ir tie pasākumi, kurus praktizējošie speciālisti ir atzinuši par vispiemērotākajiem, lai viņi varētu īstenot valsts noteikumus, ar kuriem transponē direktīvu.

Lai uzlabotu tiesībaizsardzību saistībā ar noziegumiem pret vidi, jo īpaši apmācība ir minēta kā būtiska nepieciešamība.

- **Pamattiesības**

Direktīva, visticamāk, pozitīvi ietekmēs vides aizsardzības līmeni, uz ko attiecas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pants. Vides uzlabošana palīdzēs uzlabot iedzīvotāju fizisko labsajūtu (veselību), uz ko attiecas cilvēka cieņa. Tādējādi tā pozitīvi ietekmēs arī tiesības uz dzīvību (Hartas 2. pants), tiesības uz fizisko neaizskaramību (3. pants), bērnu aprūpi un labklājību (24. pants), tiesības uz veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem (31. pants) un tiesības uz profilaktisko un citu veselības aprūpi (35. pants).

Šī direktīva, kas ir krimināltiesību instruments, būs jātransponē valstu tiesību aktos, ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ("Harta") noteiktās pamattiesības un principus, kā atzīts LES. Konkrēti, tā būtu jātransponē un jāpiemēro, pienācīgi ievērojot tiesības uz personas datu aizsardzību (Hartas 8. pants), darījumdarbības brīvību (16. pants), nevainīguma prezumpciju un tiesības uz aizstāvību (48. pants), noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības un samērīguma principus (49. pants) un tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu (50. pants). Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiek ievērotas aizdomās turēto vai apsūdzēto personu procesuālās tiesības kriminālprocesā. Šajā direktīvā noteiktie pienākumi neskar dalībvalstu pienākumus saskaņā ar ES tiesību aktiem par procesuālajām tiesībām kriminālprocesā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Pašreizējam priekšlikumam ir nenozīmīga ietekme uz dalībvalstu un Komisijas budžetu. Konkrēta informācija par finansiālo ietekmi uz Komisiju ir atrodama tiesību akta finanšu pārskatā, kas pievienots šim tiesību aktu kopumam.

Komisijai ir divu veidu izmaksas: vienreizējas un regulāras. Pirmā finansiālā ietekme uz Komisiju ir saistīta ar pārskatīšanas piekto mērķi: uzlabot statistikas datu vākšanu un ziņošanu par noziegumiem pret vidi. Komisijas izmaksas šā mērķa sasniegšanai 2025. gadā ir 155 000 EUR. Šīs kopējās izmaksas iedala trīs izdevumu veidos. Pirmkārt, minimālo standartu noteikšana izmaksas 110 000 EUR apmērā — tās ir vienreizējas izmaksas, kas radīsies tikai 2025. gadā. Otrās izmaksas ir saistītas ar standartu uzturēšanu — tās ir ikgadējas regulāras izmaksas 16 000 EUR apmērā. Pēdējās izmaksas, kas saistītas ar šo mērķi, ir Komisijas reizi divos gados sagatavojamais ziņojums par dalībvalstu datiem, kas arī ir ikgadējas regulāras izmaksas 25 000 EUR apmērā.

Papildus šīm izmaksām, kas saistītas ar pārskatīšanas piekto mērķi, Komisijai būs jāparedz arī citas vienreizējas izmaksas saistībā ar ziņošanas pienākumiem. Tiesību akta priekšlikumā noteikts, ka Komisijai būs jāsagatavo divi ziņojumi. Pirmais attiecas uz direktīvas transponēšanu dalībvalstīs, un tā izmaksas būs 405 000 EUR, ko veido izmaksas par darbuzņēmēja nolīgšanu pētījuma sagatavošanai, t. i., 350 000 EUR, un par Komisijas darbinieku veikto pārskatīšanu, t. i., 54 600 EUR. Otrais ziņojums, kas Komisijai ir jāsagatavo, ir pētījums, kurā tiks analizēta direktīvas īstenošanas rezultativitāte, izmantojot noteiktu rādītāju kopumu. Šis pētījums, kas tiks veikts pēc pašreizējās DFS beigām, izmaksās 420 000 EUR.

Tādējādi Komisijas izmaksas 2025. gadā, ieskaitot visas izmaksas, būtu 560 000 EUR, un ar direktīvu saistītās ikgadējās regulārās izmaksas būtu 45 000 EUR. Šajā izvērtējumā nav iekļautas izmaksas, kas saistītas ar ziņojumu par direktīvas īstenošanas rezultativitāti, kas tiks sagatavots pēc pašreizējās DFS.

Direktīvas finansiālā ietekme uz dalībvalstīm ir saistīta ar trim tās pārskatīšanas mērķiem: uzlabot rezultatīvu sadarbību un koordināciju starp dalībvalstīm (4. mērķis), uzlabot statistikas datu vākšanu un ziņošanu par noziegumiem pret vidi (5. mērķis) un uzlabot izpildes panākšanas ķēdes rezultatīvu darbību (6. mērķis).

Attiecībā uz 4. mērķi visām dalībvalstīm būs divi izmaksu kopumi: saistībā ar izmeklēšanas instrumentiem un valstu kontaktpunktu izveidi. Par izmeklēšanas instrumentiem nebija pieejami dati, lai varētu veikt izmaksu sākotnējo novērtējumu. Tomēr valstu kontaktpunktu izveides izmaksas visām dalībvalstīm būs no 475 600 EUR līdz 792 700 EUR atkarībā no dalībvalstu izvēlētā risinājuma.

Attiecībā uz 5. mērķi var identificēt vairāku veidu izmaksas dalībvalstīm. Divas no tām ir vienreizējas izmaksas: saistībā ar valsts koordinācijas procedūras izveidi, kas visām dalībvalstīm izmaksātu 146 200 EUR, un minimālo standartu noteikšanu, kas izmaksātu 280 000 EUR. Divas ar 5. mērķi saistītās izmaksas ir nevis vienreizējas, bet gan regulāras. Pirmkārt, dalībvalstīm būs jāuztur standarti, un visām dalībvalstīm tas izmaksās 35 000 EUR. Koordinācija, datu vākšana un ziņošana visām dalībvalstīm izmaksās 220 000 EUR. Tas nozīmē, ka kopējais izmaksu apjoms dalībvalstīm saistībā ar 5. mērķi ir aptuveni 683 000 EUR.

Attiecībā uz 6. mērķi dalībvalstīm atkal rastos vairāku veidu izmaksas: saistībā ar apmācību, sabiedrības informētības veicināšanu, valstu stratēģiju izstrādi un īstenošanu, kā arī darbinieku skaita palielināšanu. Tā kā apmācība ir viens no galvenajiem direktīvas atbalsta pasākumiem, ir aplēsts, ka visām dalībvalstīm apmācība izmaksās 7 800 000 EUR. Izmaksas, kas saistītas ar valstu stratēģijām, jāsadala vienreizējās un regulārās izmaksās. Valstu stratēģiju izstrāde un pirmā īstenošana visām dalībvalstīm izmaksās 864 000 EUR. Kad šī pirmā daļa būs pabeigta, dalībvalstīm būs regulārās izmaksas, kas tiek lēstas 325 000 EUR apmērā visām dalībvalstīm. Visbeidzot, ir aplēsts, ka ar šo direktīvu saistītais darbinieku skaita pieaugums visās dalībvalstīs izmaksās 4 miljoni EUR. Tādējādi visas 6. mērķa izmaksas visām dalībvalstīm ir aptuveni 13 miljoni EUR.

Šīs izmaksas būtu jāizvērtē, ņemot vērā to, cik lielus zaudējumus rada noziegumi pret vidi. Saskaņā ar ANO Vides programmas un Interpola aplēsēm, kas publicētas 2016. gada jūnijā, noziegumu pret vidi radītie zaudējumi ir no 91 līdz 258 miljardiem ASV dolāru gadā.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Priekšlikuma mērķis ir novērst spēkā esošās direktīvas trūkumus, tāpēc tajā noteikti dažādi īstenošanas, uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas pasākumi.

Pirmkārt, pēc direktīvas stāšanās spēkā ar īstenošanas aktu būs jāizstrādā minimālie standarti ziņošanai un statistikas datu vākšanai par noziegumiem pret vidi. Ne vēlāk kā gadu pēc direktīvas stāšanās spēkā dalībvalstīm būs jāizstrādā valsts stratēģija noziedzības apkarošanai vides jomā un jāizstrādā rīcības plāns direktīvas transponēšanai. Tas ļaus Komisijai novērtēt gan to, kā dalībvalstis ir transponējušas pārskatīto direktīvu, gan to apņemšanos efektīvāk apkarot noziegumus pret vidi.

Īstenošanas plāns un izvērtēšanas un ziņošanas kārtība nebeidzas pēc direktīvas stāšanās spēkā. Pēc direktīvas stāšanās spēkā dalībvalstīm būs atvēlēti 18 mēneši, lai to transponētu valsts tiesību aktos. Divus gadus pēc transponēšanas perioda beigām Komisijai būs jāsagatavo ziņojums par to, kā dalībvalstis ir transponējušas direktīvu. Piecus gadus pēc transponēšanas perioda beigām Komisijai būs jāveic pētījums par direktīvas īstenošanas rezultativitāti, lai novērtētu tās pievienoto vērtību. Papildus šīm uzraudzības procedūrām reizi divos gados

dalībvalstīm ir jāsagatavo ziņojums, kurā ietverta ar direktīvu saistīta informācija, piemēram, par valsts stratēģiju vai koordinācijas un sadarbības pasākumiem. Pamatojoties uz dalībvalstu nosūtītajiem datiem, Komisija sagatavos arī statistikas ziņojumus par noziegumiem pret vidi.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

1. pants. Priekšmets

Šajā noteikumā ir izklāstīts direktīvas mērķis un jo īpaši tās mērķis atbalstīt vides aizsardzību, nosakot noziedzīgus nodarījumus un sankcijas.

2. pants. Definīcijas

Šajā noteikumā ir iekļautas direktīvā lietoto terminu definīcijas, tai skaitā precizēta "nelikumības" definīcija, lai definētu noziedzīgus nodarījumus pret vidi.

3. pants. Noziedzīgi nodarījumi

Šajā noteikumā aprakstīti noziedzīgie nodarījumi, uz kuriem attiecas šī direktīva. Daži no noziedzīgajiem nodarījumiem ir no spēkā esošās direktīvas, daži ir grozītas un precizētas esošo noziedzīgo nodarījumu versijas, bet daži ir jauni noziedzīgi nodarījumi. Turklāt ir izskaidroti noziedzīgu nodarījumu definīcijā izmantotie termini, precizējot elementus, kas jāņem vērā, izmeklējot noziedzīgus nodarījumus, veicot kriminālvajāšanu un iztiesājot noziedzīgus nodarījumus: jo īpaši "būtisks kaitējums", "var" izraisīt kaitējumu un "niecīgs daudzums".

4. pants. Uzkūdīšana, atbalstīšana, līdzdalība un mēģinājums

Direktīvas 4. pants nosaka krimināltbildību par uzkūdīšanu veikt 3. panta 1. punktā minēto noziedzīgo nodarījumu, tā atbalstīšanu un līdzdalību tajā. Krimināltbildība ir paredzēta arī par mēģinājumu izdarīt noteiktus noziedzīgus nodarījumus, kas uzskaitīti 4. pantā.

5. pants. Sodi fiziskām personām

Šajā pantā paredzēti minimālie standarti, lai nodrošinātu, ka par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus krimināls odus. Turklāt priekšlikumā noteikts, ka dalībvalstīm jāievieš konkrēti sankciju apmēri un veidi noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi. Ierosinātā klasifikācija atspoguļo noziedzīgo nodarījumu smagumu. Piemēram, 2. punktā noteikts, ka par 3. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja tie izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus, paredzētajam maksimālajam brīvības atņemšanas sodam vajadzētu būt vismaz desmit gadiem.

Panta 5. punkta mērķis ir panākt, ka dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem var piemērot papildu sankcijas un pasākumus, kas ļautu individuāli reaģēt uz dažādiem noziedzīgas rīcības veidiem.

6. pants. Juridisko personu atbildība

Šajā pantā ir ietverti pienākumi, kas paredzēti, lai nodrošinātu juridisko personu atbildību par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja šādi noziedzīgi nodarījumi ir izdarīti to labā. Šajā pantā arī paredzēts, ka dalībvalstīm jānodrošina, lai juridiskās personas varētu saukt pie atbildības par uzraudzības un kontroles trūkumu, kas ir ļāvis izdarīt 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu juridiskās personas labā. Turklāt juridiskās personas atbildība nedrīkst izslēgt kriminālprocesu pret fiziskām personām.

7. pants. Juridiskajām personām piemērojamās sankcijas

Šajā pantā ir noteiktas sankcijas, kas piemērojamas juridiskām personām, kuras ir iesaistītas noziedzīgos nodarījumos, uz kuriem attiecas šis priekšlikums.

8. pants. Atbildību pastiprinoši apstākļi

Šajā pantā izklāstīti atbildību pastiprinoši apstākļi, kas jāņem vērā, piemērojot sankcijas par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

9. pants. Atbildību mīkstinoši apstākļi

Šajā pantā izklāstīti atbildību mīkstinoši apstākļi, kas jāņem vērā, piemērojot sankcijas par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

10. pants. Iesaldēšana un konfiskācija

Šis noteikums nodrošina, ka dalībvalstis dod iespēju kompetentajām iestādēm iesaldēt un konfiscēt līdzekļus, kas iegūti no noziedzīgiem nodarījumiem, uz kuriem attiecas šis priekšlikums.

11. pants. Noziedzīgu nodarījumu noilguma termiņi

Šajā pantā ir izklāstīti noteikumi par noilguma termiņiem, lai kompetentajām iestādēm dotu iespēju noteiktā laikposmā izmeklēt noziedzīgus nodarījumus, uz kuriem attiecas šis priekšlikums, uzsākt kriminālvajāšanu un iztiesāt noziedzīgu nodarījumu lietas.

12. pants. Jurisdikcija

Šajā pantā ir paredzēti noteikumi par jurisdikciju, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis nosaka jurisdikciju attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, uz kuriem attiecas šis priekšlikums, un informē Komisiju, ja tās nolemj paplašināt šo jurisdikciju īpašos gadījumos, kad noziedzīgais nodarījums ir izdarīts ārpus to teritorijas.

13. pants. To personu aizsardzība, kuras ziņo par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi vai palīdz izmeklēšanā

Šis noteikums attiecas uz tādu personu aizsardzību kā trauksmes cēlēji, vides aizstāvji un citas personas, kas ziņo informāciju vai sniedz pierādījumus izmeklēšanai saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi.

14. pants. Attiecīgās sabiedrības daļas tiesības piedalīties tiesvedībā

Šis noteikums attiecas uz procesuālajām tiesībām piedalīties kriminālprocesā, kas būtu jāpiešķir attiecīgajai sabiedrības daļai, kā noteikts 2. pantā.

15. pants. Prevencija

Šis noteikums paredz, ka dalībvalstīm jāveic preventīvi pasākumi, lai mazinātu noziedzīgus nodarījumus pret vidi.

16. pants. Resursi

Šā noteikuma mērķis ir nodrošināt, lai valsts iestādēm, kas atklāj, izmeklē, veic kriminālvajāšanu vai iztiesā noziedzīgus nodarījumus pret vidi, būtu pietiekams skaits kvalificētu darbinieku un pietiekami finanšu, tehniskie un tehnoloģiskie resursi, kas vajadzīgi, lai rezultatīvi pildītu savus pienākumus.

17. pants. Apmācība

Šā noteikuma mērķis ir uzlabot apmācības pasākumus visā izpildes panākšanas ķēdē, lai nodrošinātu, ka visām iesaistītajām pusēm ir nepieciešamās specializētās prasmes un iemaņas, lai rezultatīvi pildītu savus uzdevumus.

18. pants. Izmeklēšanas instrumenti

Šis noteikums paredz, ka 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanai jābūt pieejamiem īpašiem izmeklēšanas instrumentiem.

19. pants. Koordinācija un sadarbība starp kompetentajām iestādēm dalībvalstī

Šis noteikums paredz, ka dalībvalstīm jānodrošina koordinācija un sadarbība stratēģiskā un operatīvā līmenī starp visām kompetentajām iestādēm, kas iesaistītas noziegumu pret vidi novēršanā un apkarošanā.

20. pants. Valsts stratēģija noziedzības apkarošanai vides jomā

Šā noteikuma mērķis ir nodrošināt stratēģisku pieeju noziedzības apkarošanai vides jomā, un tas ietver aspektus, kas jārisina ar valsts stratēģiju, kura būs jāizveido katrā dalībvalstī.

21. pants. Datu vākšana un statistika

Šis noteikums attiecas uz nepieciešamību sistemātiski vākt informāciju par centieniem apkarot noziegumus pret vidi un sniegt statistikas datus par noziegumiem pret vidi. Tajā noteikts, ka dalībvalstīm jāvāc, jāpublicē un jānosūta attiecīgie statistikas dati Komisijai. Tajā arī noteikts Komisijas pienākums regulāri publicēt ziņojumu, kura pamatā ir dalībvalstu sniegtie statistikas dati. Šā noteikuma mērķis ir arī palīdzēt risināt datu par noziegumiem pret vidi pašreizējo ierobežoto pieejamību, kas palīdzētu izvērtēt valstu sistēmu iedarbīgumu noziedzīgu nodarījumu pret vidi apkarošanā.

22. pants. Īstenošanas pilnvaras

Šis noteikums papildina 25. pantu, un tā mērķis ir pastiprināt dalībvalstu pienākumu sūtīt statistikas datus Komisijai, pieprasot Komisijai pieņemt īstenošanas aktu, ar ko nosaka minimālos kopīgos standartus statistikas datu paziņošanai.

23. pants. Komiteju procedūra

Šis noteikums attiecas uz nepieciešamību Komisijai saņemt komitejas palīdzību, lai pieņemtu īstenošanas akta projektu.

24., 25., 26., 27., 28., 29. pants

Šajos pantos ietverti turpmāki noteikumi par transponēšanu dalībvalstīs, dalībvalstu ziņošanu, Komisijas veikto izvērtēšanu un ziņošanu, Direktīvas 2005/35/EK stāšanos spēkā un piemērošanu un Direktīvas 2008/99/EK aizstāšanu ar šo direktīvu.

2021/0422 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un ar ko aizstāj Direktīvu 2008/99/EK

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 83. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[19],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 3. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 191. pantu Savienība ir apņēmusies nodrošināt augstu vides kvalitātes aizsardzības un uzlabošanas līmeni.

(2) Savienība joprojām ir norūpējusies par noziedzīgu nodarījumu pret vidi skaita pieaugumu un to sekām, kas mazina Savienības vides tiesību aktu īstenošanas rezultativitāti. Turklāt šo noziedzīgo nodarījumu mērogs arvien biežāk pārsniedz to dalībvalstu robežas, kurās šie nodarījumi ir izdarīti. Šādi noziedzīgi nodarījumi rada apdraudējumu videi, tādēļ uz tiem ir atbilstīgi un iedarbīgi jāreaģē.

(3) Spēkā esošās sodu sistēmas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/99/EK[20] un vides nozaru tiesību akti nav nodrošinājuši pietiekamu risinājumu visās vides politikas jomās, lai panāktu atbilstību Savienības tiesību aktiem vides aizsardzības jomā. Atbilstība ir jāstiprina, paredzot krimināLsodus, kas apliecina kvalitatīvi atšķirīgu sabiedrisko nosodījumu salīdzinājumā ar administratīviem sodiem.

(4) Būtu jāuzlabo rezultatīva noziedzīgu nodarījumu pret vidi izmeklēšana, kriminālvajāšana un iztiesāšana. Direktīvā 2008/99/EK izklāstītais noziedzīgu nodarījumu pret vidi saraksts būtu jāpārskata un būtu jāpievieno noziedzīgu nodarījumu papildu kategorijas, kuru pamatā ir visnopietnākie Savienības vides tiesību aktu pārkāpumi. Būtu jāpastiprina noteikumi par sankcijām, lai palielinātu to atturošo ietekmi, kā arī izpildes panākšanas ķēde, kas ietver noziedzīgu nodarījumu pret vidi atklāšanu, izmeklēšanu, kriminālvajāšanu un iztiesāšanu.

(5) Dalībvalstīm būtu jānosaka krimināLatbildība par noziedzīgu nodarījumu kategorijām un jānodrošina precīzākas noziedzīgu nodarījumu kategoriju definīcijas, kā arī jāsaskaņo sankciju veidi un apmēri.

---

19 OV C (..), (..), (..). lpp.

20 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/99/EK (2008. gada 19. novembris) par vides krimināltiesisko aizsardzību (OV L 328, 6.12.2008., 28. lpp.).

(6) Dalībvalstu tiesību aktos būtu jāparedz kriminālsodi par smagiem Kopienas tiesību aktu pārkāpumiem vides aizsardzības jomā. Kopējās zivsaimniecības politikas satvarā Savienības tiesību aktos ir paredzēts visaptverošs noteikumu kopums attiecībā uz kontroli un noteikumu izpildi saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1224/2009[21] un Regulu (EK) Nr. 1005/2008 smagu pārkāpumu gadījumā, tostarp tādu pārkāpumu gadījumā, kas rada kaitējumu jūras videi. Saskaņā ar šo sistēmu dalībvalstis var izvēlēties starp administratīvo sodu un/vai kriminālsodu sistēmu. Saskaņā ar Komisijas paziņojumu par Eiropas zaļo kursu[22] un ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam[23] dažas tīšas nelikumīgas darbības, uz kurām attiecas Regula (EK) Nr. 1224/2009 un Regula (EK) Nr. 1005/2008[24], būtu jānosaka par noziedzīgiem nodarījumiem.

(7) Lai saskaņā ar šo direktīvu darbību uzskatītu par noziedzīgu nodarījumu pret vidi, rīcībai jābūt nelikumīgai saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, kas aizsargā vidi, vai saskaņā ar valsts tiesību aktiem, administratīvajiem noteikumiem vai lēmumiem, ar kuriem īsteno minētos Savienības tiesību aktus. Būtu jānosaka rīcība, kas veido katru noziedzīgu nodarījumu kategoriju, un vajadzības gadījumā būtu jānosaka slieksnis, kas jāsasniedz, lai par rīcību noteiktu krimināatbildību. Šāda rīcība būtu jāuzskata par noziedzīgu nodarījumu, ja tā izdarīta ar nodomu un dažos gadījumos arī tad, ja tā izdarīta rupjas nolaidības dēļ. Nelikumīga rīcība, kas izraisa cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus, būtisku kaitējumu videi vai ievērojamu būtiska kaitējuma risku videi vai ko citādi uzskata par īpaši kaitīgu videi, ir noziedzīgs nodarījums, ja tā izdarīta rupjas nolaidības dēļ. Dalībvalstis var brīvi pieņemt vai saglabāt stingrākus krimināltiesību noteikumus šajā jomā.

(8) Rīcība būtu jāuzskata par nelikumīgu arī tad, ja tā ir veikta saskaņā ar dalībvalsts kompetentās iestādes atļauju, bet šāda atļauja ir iegūta krāpnieciski vai korupcijas, izspiešanas vai piespiešanas rezultātā. Turklāt tirgus dalībniekiem būtu jāveic vajadzīgie pasākumi, lai ievērotu normatīvos un administratīvos aktus par vides aizsardzību, kas piemērojami, kad tie veic attiecīgo darbību, cita starpā pildot savus pienākumus, kā noteikts piemērojamos ES un valstu tiesību aktos, procedūrās, kas reglamentē spēkā esošo atļauju grozījumus vai to atjauninājumus.

(9) Vide būtu jāaizsargā plašā nozīmē, kā noteikts LES 3. panta 3. punktā un LESD 191. pantā, aptverot visus dabas resursus — gaisu, ūdeni, augsni, savvaļas faunu un floru, tostarp dzīvotnes —, kā arī pakalpojumus, ko nodrošina, izmantojot dabas resursus.

(10) Klimata pārmaiņu paātrināšanās, biodaudzveidības izzušana un vides degradācija kopā ar taustāmiem to postošās ietekmes piemēriem ir noveduši pie tā, ka zaļā pārkārtošanās

---

21 Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 404/2011 (2011. gada 8. aprīlis), ar kuru pieņem sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenojama Padomes Regula (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem (OV L 112, 30.4.2011., 1.–153. lpp.).

22 KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI "Eiropas zaļais kurss", COM(2019) 640 final.

23 KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI "ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu", COM(2020) 380 final.

24 Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2008 (2008. gada 29. septembris), ar ko izveido Kopienas sistēmu, lai aizkavētu, novērstu un izskaustu nelegālu, nereģistrētu un neregulētu zveju, un ar ko groza Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1936/2001 un (EK) Nr. 601/2004, un ar ko atceļ Regulas (EK) Nr. 1093/94 un (EK) Nr. 1447/1999 (OV L 286, 29.10.2008., 1.–32. lpp.).

ir mūsu laika galvenais mērķis un paaudžu vienlīdzības jautājums. Tāpēc, ja mainās Savienības tiesību akti, uz kuriem attiecas šī direktīva, tai būtu jāaptver arī jebkādi atjauninātie vai grozītie Savienības tiesību akti, kas ietilpst šajā direktīvā definēto noziedzīgo nodarījumu jomā, Savienības tiesību aktos noteiktajiem pienākumiem pēc būtības paliekot nemainīgiem. Tomēr, ja jauni juridiskie instrumenti aizliedz jaunu videi kaitīgu rīcību, šī direktīva būtu jāgroza, lai noziedzīgu nodarījumu kategorijām pievienotu arī jaunos nopietnos Savienības vides tiesību aktu pārkāpumus.

(11) Kvalitatīvie un kvantitatīvie sliekšņi, ko izmanto, lai definētu noziedzīgus nodarījumus pret vidi, būtu jāprecizē, sniedzot neizsmeļošu to apstākļu sarakstu, kuri iestādēm, kas izmeklē noziedzīgus nodarījumus, veic kriminālvajāšanu un iztiesā tos, būtu jāņem vērā, novērtējot šādus sliekšņus. Tam būtu jāveicina direktīvas saskaņota piemērošana un efektīvāka noziegumu pret vidi apkarošana, kā arī jānodrošina juridiskā noteiktība. Tomēr šādiem sliekšņiem vai to piemērošanai nevajadzētu pārmērīgi apgrūtināt noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu vai iztiesāšanu.

(12) Kriminālprocesā un tiesas procesos būtu pienācīgi jāņem vērā tādu organizētu noziedzīgu grupu iesaiste, kuras darbojas veidā, kas negatīvi ietekmē vidi. Kriminālprocesā būtu jāpievēršas korupcijai, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai, kibernoziedzībai un dokumentu viltošanai un — saistībā ar uzņēmējdarbību — pārkāpēja nodomam maksimāli palielināt peļņu vai ietaupīt izdevumus, ja tie rodas saistībā ar noziegumiem pret vidi. Šie noziedzības veidi bieži vien ir savstarpēji saistīti ar smagu noziegumu pret vidi veidiem, un tāpēc ar tiem nevajadzētu strādāt izolēti. Šajā sakarā īpašas bažas rada tas, ka daži noziegumi pret vidi tiek izdarīti, izmantojot kompetento pārvaldes iestāžu vai amatpersonu, kas pilda savus sabiedriskos pienākumus, iecietību vai aktīvu atbalstu. Dažos gadījumos tas var izpausties pat kā korupcija. Šādas rīcības piemēri ir acu pievēršana vai klusēšana par vides aizsardzības tiesību aktu pārkāpumiem pēc pārbaudēm, apzināta pārbaužu vai kontroles pasākumu neveikšana, piemēram, attiecībā uz to, vai atļaujas turētājs ievēro atļaujas nosacījumus, rezolūcijas vai balsojums par nelikumīgu licenču piešķiršanu vai viltotu vai nepatiesi labvēlīgu ziņojumu izdošana.

(13) Būtu jāsoda arī uzkūdīšana uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas izdarīti ar nodomu, to atbalstīšana un līdzdalība tajos. Mēģinājums izdarīt noziedzīgu nodarījumu, kas izraisa cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus, būtisku kaitējumu videi vai kas var radīt būtisku kaitējumu videi, vai kas citādi tiek uzskatīts par īpaši kaitīgu, arī būtu jāuzskata par noziedzīgu nodarījumu, ja to izdara ar nodomu.

(14) Sankcijām par noziedzīgiem nodarījumiem vajadzētu būt iedarbīgām, atturošām un samērīgām. Šajā nolūkā attiecībā uz fiziskām personām būtu jānosaka minimālais ilgums maksimālajam brīvības atņemšanas termiņam. Papildu sankcijas bieži vien tiek uzskatītas par iedarbīgākām nekā finanšu sankcijas, jo īpaši attiecībā uz juridiskām personām. Tādēļ kriminālprocesā vajadzētu būt piemērojamām papildu sankcijām vai pasākumiem. Tiem būtu jāietver pienākums atjaunot vidi, aizliegums piekļūt publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām, kā arī atļauju atsaukšana. Tas neskar tiesnešu vai tiesu rīcības brīvību kriminālprocesa ietvaros atsevišķos gadījumos piemērot atbilstošas sankcijas.

(15) Ja to paredz valsts tiesību akti, juridiskās personas būtu arī saucamas pie krimināLatbildības par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi saskaņā ar šo direktīvu. Dalībvalstīm, kuru tiesību aktos nav paredzēta juridisko personu krimināLatbildība, būtu jānodrošina, ka to administratīvo sodu sistēmās ir noteikti iedarbīgi, atturoši un samērīgi sankciju veidi un apmēri, kā noteikts šajā direktīvā tās mērķu sasniegšanai.

Lai nodrošinātu piemērotās sankcijas atturošo raksturu, būtu jāņem vērā juridisko personu finansiālais stāvoklis.

(16) Praksē piemēroto sankciju apmēru turpmāka tuvināšana un iedarbīgums būtu jāveicina, izmantojot kopējus atbildību pastiprinošus apstākļus, kas atspoguļo izdarītā nozieguma smagumu. Ja ir iestājusies cilvēka nāve vai smagi miesas bojājumi un ja šie elementi jau nav noziedzīga nodarījuma pamatā, tos var uzskatīt par atbildību pastiprinošiem apstākļiem. Tāpat, ja noziedzīgs nodarījums pret vidi rada būtisku un neatgriezenisku vai ilgstošu kaitējumu visai ekosistēmai, tam vajadzētu būt atbildību pastiprinošam apstāklim tā smaguma dēļ, tostarp gadījumos, kas pielīdzināmi ekocīdam. Tā kā nelikumīgā peļņa, ko var gūt, vai izdevumi, no kuru maksāšanas var izvairīties, izdarot noziegumus pret vidi, ir svarīgs stimuls noziedzniekiem, tie būtu jāņem vērā, atsevišķā gadījumā nosakot atbilstošo sankciju apmēru.

(17) Ja noziegumi turpinās, tie būtu pēc iespējas ātrāk jāizbeidz. Ja pārkāpēji ir guvuši finansiālu labumu, šādi ieguvumi būtu jākonfiscē.

(18) Šī direktīva būtu jāpiemēro, neskarot valsts krimināltiesību vispārējos noteikumus un principus par sodu piemērošanu un izpildi saskaņā ar konkrētajiem apstākļiem katrā atsevišķā gadījumā.

(19) Dalībvalstīm būtu jāparedz noteikumi par noilguma termiņiem, kas vajadzīgi, lai tās varētu rezultatīvi apkarot noziedzīgus nodarījumus pret vidi, neskarot valsts noteikumus, kuros nav noteikti noilguma termiņi izmeklēšanai, kriminālvajāšanai un izpildei.

(20) Šajā direktīvā noteiktajiem pienākumiem paredzēt krimināsodus nebūtu jāatbrīvo dalībvalstis no pienākuma valsts tiesību aktos paredzēt administratīvus sodus un citus pasākumus par pārkāpumiem, kas noteikti Savienības vides tiesību aktos.

(21) Dalībvalstīm būtu skaidri jānosaka administratīvo tiesību un krimināltiesību piemērošanas joma attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi saskaņā ar valsts tiesību aktiem. Piemērojot valsts tiesību aktus, ar kuriem transponē šo direktīvu, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka krimināsodu un administratīvo sodu piemērošanā tiek ievēroti Eiropas Savienības Pamattiesību hartas principi, tostarp *ne bis in idem* aizliegums.

(22) Turklāt tiesu un administratīvajām iestādēm dalībvalstīs būtu jābūt pieejamiem dažādiem krimināsodiem un citiem pasākumiem, lai pielāgotā un iedarbīgā veidā vērstos pret dažādiem noziedzīgas rīcības veidiem.

(23) Jo īpaši ņemot vērā tādu nelikumīgu darbību veicēju mobilitāti, uz kuriem attiecas šī direktīva, kā arī noziedzīgu nodarījumu pārrobežu raksturu un iespēju veikt pārrobežu izmeklēšanu, dalībvalstīm būtu jānosaka jurisdikcija, lai iedarbīgi apkarotu šādu rīcību.

(24) Noziedzīgi nodarījumi pret vidi kaitē dabai un sabiedrībai. Ziņojot par Savienības vides tiesību aktu pārkāpumiem, cilvēki veic sabiedrībai nozīmīgu darbību un sniedz būtisku ieguldījumu šādu pārkāpumu atklāšanā un novēršanā, tādējādi aizsargājot sabiedrības labklājību. Personas, kas sazinās ar organizāciju saistībā ar darbībām, ko tās veic savu darba pienākumu kontekstā, bieži vien ir pirmās, kas zina par draudiem vai kaitējumu sabiedrības interesēm un videi. Personas, kas ziņo par pārkāpumiem, tiek sauktas par trauksmes cēlējiem. Taču, baidoties no atriebības, iespējamie trauksmes cēlēji nereti atturas ziņot par savām bažām vai aizdomām. Šādām personām

būtu jānodrošina līdzsvarota un efektīva trauksmes cēlēju aizsardzība, kas noteikta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/1937[25].

(25) Citu personu rīcībā arī var būt vērtīga informācija par iespējamiem noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi. Viņi var būt skartās kopienas locekļi vai plašas sabiedrības locekļi, kas aktīvi piedalās vides aizsardzībā. Šādām personām, kas ziņo par noziegumiem pret vidi, kā arī personām, kas sadarbojas sankciju piemērošanā par šādu nodarījumu izdarīšanu, būtu jāsniedz nepieciešamais atbalsts un palīdzība saistībā ar kriminālprocesu, lai tās sadarbības dēļ nenonāktu nelabvēlīgākā situācijā, bet gan tiktu atbalstītas. Šīs personas būtu jāaizsargā arī no aizskaršanas vai nepamatotas kriminālvajāšanas saistībā ar ziņošanu par šādiem noziedzīgiem nodarījumiem vai viņu sadarbību kriminālprocesā.

(26) Ņemot vērā to, ka kriminālprocesā daba nevar sevi pārstāvēt kā cietušais, rezultatīvas izpildes nolūkā attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem, kā definēts šajā direktīvā, ņemot vērā Orhūsas konvencijas[26] 2. panta 5. punktu un 9. panta 3. punktu, vajadzētu būt iespējai rīkoties vides kā sabiedriskā labuma interesēs, ievērojot dalībvalstu tiesisko regulējumu un attiecīgos procesuālos noteikumus.

(27) Resursu un izpildes pilnvaru trūkums valsts iestādēm, kas atklāj, izmeklē, iztiesā noziedzīgus nodarījumus pret vidi vai veic kriminālvajāšanu saistībā ar tiem, rada šķēršļus iedarbīgai noziegumu pret vidi novēršanai un sodīšanai par to izdarīšanu. Konkrētāk, resursu trūkuma dēļ iestādēm vispār var tikt liegta iespēja veikt jebkādas darbības vai to izpildes darbības var tikt ierobežotas, ļaujot pārkāpējiem izvairīties no atbildības vai saņemt sodu, kas neatbilst noziedzīgā nodarījuma smagumam. Tādēļ būtu jānosaka minimālie kritēriji attiecībā uz resursiem un izpildes pilnvarām.

(28) Izpildes panākšanas ķēdes rezultatīva darbība ir atkarīga no dažādām speciālistu prasmēm. Tā kā no noziedzīgo nodarījumu pret vidi radīto problēmu sarežģītības un šādu noziegumu tehniskā rakstura izriet vajadzība pēc daudzdisciplīnu pieejas, ir nepieciešamas augsta līmeņa juridiskās zināšanas, tehniskās zināšanas, kā arī augsts apmācības un specializācijas līmenis visās attiecīgajās kompetentajās iestādēs. Dalībvalstīm būtu jānodrošina apmācība, kas atbilst to personu darba funkcijām, kuras atklāj, izmeklē, iztiesā noziegumus pret vidi vai veic kriminālvajāšanu saistībā ar tiem. Lai maksimāli palielinātu izpildes panākšanas ķēdes profesionalitāti un rezultativitāti, dalībvalstīm būtu jāapsver arī specializētu izmeklēšanas nodaļu, prokuroru un krimināltiesnešu norīkošana darbam ar vidi saistītu krimināllietu izskatīšanā. Vispārējās krimināltiesas varētu nodrošināt specializētas tiesnešu palātas. Tehniskās zināšanas būtu jādara pieejamas visām attiecīgajām izpildiestādēm.

(29) Lai nodrošinātu sekmīgu izpildi, dalībvalstīm attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi būtu jādara pieejami iedarbīgi izmeklēšanas instrumenti, piemēram, instrumenti, kas to tiesību aktos paredzēti organizētās noziedzības vai citu smagu noziegumu apkarošanai. Šiem instrumentiem cita starpā vajadzētu būt sakaru pārtveršanai, slepenai novērošanai, tostarp elektroniskai novērošanai, kontrolētām piegādēm, banku kontu uzraudzībai un citiem finanšu izmeklēšanas instrumentiem. Šie līdzekļi būtu jāpiemēro saskaņā ar proporcionalitātes principu un pilnībā ievērojot Eiropas Savienības Pamattiesību hartu. Saskaņā ar valsts tiesību aktiem izmeklējamo

---

[25] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305/17).

[26] Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO EEK) Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem.

noziedzīgo nodarījumu būtībai un smagumam būtu jāpamato šo izmeklēšanas instrumentu izmantošana. Jāievēro tiesības uz personas datu aizsardzību.

(30) Lai nodrošinātu iedarbīgu, integrētu un saskaņotu izpildes panākšanas sistēmu, kas ietver administratīvus pasākumus, kā arī civiltiesībās un krimināltiesībās paredzētus pasākumus, dalībvalstīm būtu jāorganizē iekšējā sadarbība un saziņa starp visiem administratīvās un krimināltiesiskās izpildes panākšanas ķēžu dalībniekiem un starp soda un korektīvo sankciju piemērotājiem. Ievērojot piemērojamos noteikumus, dalībvalstīm būtu jāsadarbojas arī ar ES aģentūru, jo īpaši *Eurojust* un Eiropola, starpniecību, kā arī ar ES struktūrām, tostarp Eiropas Prokuratūru (*EPPO*) un Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), to attiecīgajās kompetences jomās.

(31) Lai nodrošinātu saskaņotu pieeju noziedzīgu nodarījumu pret vidi apkarošanai, dalībvalstīm būtu jāpieņem, jāpublicē un periodiski jāpārskata valsts stratēģija noziedzības apkarošanai vides jomā, nosakot mērķus, prioritātes un attiecīgus vajadzīgos pasākumus un resursus.

(32) Šajā direktīvā minēto noziedzīgo nodarījumu iedarbīgas apkarošanas vajadzībām dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir jāvāc precīzi, konsekventi un salīdzināmi dati par noziedzīgu nodarījumu pret vidi mērogu un tendencēm, kā arī par centieniem tos apkarot un to rezultātiem. Šie dati būtu jāizmanto, lai sagatavotu statistiku izpildes pasākumu operatīvai un stratēģiskai plānošanai, kā arī lai sniegtu informāciju iedzīvotājiem. Dalībvalstīm būtu jāvāc un jāiesniedz Komisijai attiecīgie statistikas dati par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi. Komisijai būtu regulāri jānovērtē un jāpublicē rezultāti, pamatojoties uz dalībvalstu nosūtītajiem datiem.

(33) Statistikas datiem par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, kas savākti saskaņā ar šo direktīvu, vajadzētu būt salīdzināmiem starp dalībvalstīm un vāktiem, pamatojoties uz kopējiem minimālajiem standartiem. Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs direktīvas īstenošanai, Komisijai būtu jāpiešķir īstenošanas pilnvaras noteikt statistikas datu nosūtīšanas standarta formātu. Minētās pilnvaras būtu jāizmanto saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011[27].

(34) Šajā direktīvā noteiktie pienākumi neskar Savienības tiesību aktus par procesuālajām tiesībām kriminālprocesā. Īstenojot šo direktīvu, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka kriminālprocesā tiek pilnībā ievērotas aizdomās turēto vai apsūdzēto personu procesuālās tiesības.

(35) Alternatīvas. Lūdzu, dzēsiet vienu variantu atbilstīgi IRL izvēlei:

(36) [*nepiedalīšanās*:] Saskaņā ar 1. un 2. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots LES un LESD, un neskarot minētā protokola 4. pantu, Īrija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, un tai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro. VAI

[piedalīšanās:] Saskaņā ar 3. pantu un 4.a panta 1. punktu Protokolā Nr. 21 par Apvienotās Karalistes un Īrijas nostāju saistībā ar brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, kas pievienots LES un LESD, Īrija [ar ... vēstuli] ir paziņojusi, ka vēlas piedalīties šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā.

---

[27] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

(37) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/35/EK[28] tika papildināta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/123/EK[29], paredzot noteikumus par noziedzīgiem nodarījumiem un sodiem par piesārņojošu vielu noplūdi no kuģiem. Šādiem noziedzīgiem nodarījumiem un sodiem būtu jāietilpst šīs direktīvas darbības jomā. Tāpēc attiecībā uz dalībvalstīm, kas piedalās šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā, Direktīva 2009/123/EK būtu attiecīgi jāaizstāj.

(38) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots LES un LESD, Dānija nepiedalās šīs direktīvas pieņemšanā, tāpēc Dānijai šī direktīva nav saistoša un nav jāpiemēro.

(39) Ņemot vērā, ka šīs direktīvas mērķus, proti, nodrošināt noziedzīgu nodarījumu pret vidi vienotas definīcijas un paredzēt tādus iedarbīgus, atturošus un samērīgus krimināsodus, kas piemērojami par smagiem noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to, ka šīs direktīvas mēroga vai iedarbības dēļ šos mērķus var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi šā mērķa sasniegšanai.

(40) Šajā direktīvā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, tostarp personas datu aizsardzība, vārda un informācijas brīvība, darījumdarbības brīvība, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, nevainīguma prezumpcija un tiesības uz aizstāvību, noziedzīgu nodarījumu un sodu likumības un samērīguma principi, kā arī tiesības netikt divreiz tiesātam vai sodītam krimināllietā par to pašu noziedzīgo nodarījumu. Nodrošināt minēto tiesību un principu pilnīgu ievērošanu ir šīs direktīvas mērķis, un tā būtu attiecīgi jāīsteno,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets

Ar šo direktīvu paredz noteikumu minimumu noziedzīgu nodarījumu un sankciju definēšanai, lai iedarbīgāk aizsargātu vidi.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

(1) "nelikumīga" ir tāda rīcība, ar ko pārkāpj kādu no turpmāk norādītajiem tiesību aktiem:

a) Savienības tiesību aktus, kas neatkarīgi no to juridiskā pamata palīdz sasniegt Savienības vides aizsardzības politikas mērķus, kā noteikts Līgumā par Eiropas Savienības darbību;

---

[28] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/35/EK (2005. gada 7. septembris) par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem (OV L 255, 30.9.2005., 11. lpp.).

[29] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/123/EK (2009. gada 21. oktobris), ar ko groza Direktīvu 2005/35/EK par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem (OV L 280, 27.10.2009., 52. lpp.).

b) tādus dalībvalsts pieņemtus tiesību aktus, administratīvus noteikumus vai dalībvalsts kompetentas iestādes pieņemtus lēmumus, ar ko īsteno a) apakšpunktā minētos Savienības tiesību aktus.

Rīcību uzskata par nelikumīgu pat tad, ja tā veikta saskaņā ar dalībvalsts kompetentās iestādes atļauju, bet šāda atļauja iegūta krāpnieciski vai korupcijas, izspiešanas vai piespiešanas rezultātā;

(2) "dzīvotne aizsargājamā teritorijā" ir jebkura tādas sugas dzīvotne, kuras vajadzībām teritoriju saskaņā ar 4. panta 1. vai 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/147/EK[30] klasificē kā īpašu aizsargājamo teritoriju, vai jebkura dabiska dzīvotne vai tādas sugas dzīvotne, kuras vajadzībām attiecīgajai teritorijai saskaņā ar 4. panta 4. punktu Padomes Direktīvā 92/43/EEK[31] ir piešķirts īpaši aizsargājamas dabas teritorijas statuss;

(3) "juridiska persona" ir jebkura juridiska vienība, kam ir šāds statuss saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, izņemot valstis vai publisko tiesību juridiskās personas, kuras īsteno valsts varu, un starptautiskas sabiedriskās organizācijas;

(4) "attiecīgā sabiedrības daļa" ir personas, kuras skar vai varētu ietekmēt 3. vai 4. pantā minētie noziedzīgie nodarījumi. Šajā definīcijā par ieinteresētajām personām uzskata personas, kuras ir pietiekami ieinteresētas vai kuru tiesības ir aizskartas, kā arī nevalstiskās organizācijas, kas veicina vides aizsardzību un atbilst samērīgām prasībām saskaņā ar valsts tiesību aktiem;

(5) "cietušais" ir persona atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/29/ES[32] 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā sniegtajai definīcijai.

3. pants

Noziedzīgi nodarījumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka turpmāk minētā rīcība ir uzskatāma par noziedzīgu nodarījumu, ja tā ir nelikumīga un izdarīta ar nodomu:

(a) noteikta daudzuma materiālu vai vielu, vai jonizējoša starojuma noplūde, emisija vai ievadīšana gaisā, augsnē vai ūdenī, kas izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(b) tāda produkta laišana tirgū, ar ko, pārkāpjot aizliegumu vai citu prasību, produkta plašākas izmantošanas rezultātā izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, ūdens kvalitātei vai augsnes kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(c) vielu ražošana, laišana tirgū vai lietošana atsevišķi, maisījumos vai izstrādājumos, ieskaitot to iestrādāšanu izstrādājumos, ja:

---

30 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

31 Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

32 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI (OV L 315, 14.11.2012., 57.–73. lpp.).

i) šī darbība ir ierobežota saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1907/2006[33] VIII sadaļu un XVII pielikumu; vai

ii) šī darbība ir aizliegta saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1907/2006 VII sadaļu; vai

iii) šī darbība nav saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1107/2009[34]; vai

iv) šī darbība nav saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 528/2012[35]; vai

v) šī darbība ietilpst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1272/2008[36] darbības jomā; vai

vi) šī darbība ir aizliegta atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1021[37] I pielikumam,

un tā izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(d) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/92/ES[38] 1. panta 2. punkta a) apakšpunktā minēto projektu īstenošana bez attīstības piekrišanas vai ietekmes uz vidi novērtējuma, kas rada vai var radīt būtisku kaitējumu Direktīvas 2011/92/ES 3. panta 1. punktā definētajiem faktoriem;

(e) atkritumu vākšana, transportēšana, atkalizmantošana vai apglabāšana, šādu darbību pārraudzība un apglabāšanas vietu uzraudzība pēc slēgšanas, tostarp darbības, kuras veic (atkritumu apsaimniekošanas) komercaģenti vai mākleri, ja nelikumīgā darbība:

i) ir saistīta ar bīstamajiem atkritumiem, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK[39] 3. panta 2. punktā, un ja to veic ievērojamā daudzumā;

ii) ir saistīta ar citiem atkritumiem, kas nav minēti i) apakšpunktā un izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku

---

33 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķimikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķimikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.);

34 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1.–50. lpp.).

35 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada 22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu (OV L 167, 27.6.2012., 1.–123. lpp.).

36 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakošanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (OV L 353, 31.12.2008., 1. lpp.).

37 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1021 (2019. gada 20. jūnijs) par noturīgiem organiskajiem piesārņotājiem (OV L 169, 25.6.2019., 45. lpp.).

38 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp.).

39 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3.–30. lpp.).

kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(f) atkritumu sūtīšana Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1013/2006[40] 2. panta 35. punkta nozīmē, ja to veic ievērojamā daudzumā neatkarīgi no tā, vai to veic kā vienu sūtījumu vai kā vairākus sūtījumus, kas šķiet savstarpēji saistīti;

(g) tādu kuģu pārstrāde, uz kuriem attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1257/2013[41], neievērojot minētās regulas 6. panta 2. punkta a) apakšpunkta prasības;

(h) tādu piesārņojošu vielu noplūde no kuģiem, kas minētas 4. panta 1. punktā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2005/35/EK par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem[42], tostarp krimināsodu ieviešana jebkurā no minētās direktīvas 3. panta 1. punktā minētajām teritorijām, ar noteikumu, ka kuģu radītās noplūdes neatbilst minētās direktīvas 5. pantā noteiktajiem izņēmumiem; šis noteikums neattiecas uz atsevišķiem gadījumiem, kad noplūde no kuģa neizraisa ūdens kvalitātes pasliktināšanos, ja vien viena un tā paša pārkāpēja izraisīti atkārtoti gadījumi kopā nerada ūdens kvalitātes pasliktināšanos;

(i) tādas iekārtas uzstādīšana, ekspluatācija vai demontāža, kurā tiek veiktas bīstamas darbības vai kurā tiek glabātas vai izmantotas bīstamas vielas, preparāti vai piesārņotāji, uz ko attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES[43], Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES[44] vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/30/ES[45], un kura izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(j) tādu radioaktīvu materiālu izgatavošana, ražošana, pārstrāde, pārvietošana, izmantošana, turēšana, glabāšana, transportēšana, imports, eksports vai apglabāšana, uz ko attiecas Padomes Direktīva 2013/59/Euratom[46], Padomes

---

40 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1013/2006 (2006. gada 14. jūnijs) par atkritumu sūtījumiem (OV L 190, 12.7.2006., 1. lpp.).

41 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1257/2013 (2013. gada 20. novembris) par kuģu pārstrādi un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1013/2006 un Direktīvu 2009/16/EK (OV L 330, 10.12.2013., 1. lpp).

42 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/35/EK (2005. gada 7. septembris) par kuģu radīto piesārņojumu un par sankciju ieviešanu par pārkāpumiem (OV L 255, 30.9.2005., 11.–21. lpp.).

43 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/18/ES (2012. gada 4. jūlijs) par lielu ar bīstamām vielām saistītu avāriju risku pārvaldību, ar kuru groza un vēlāk atceļ Padomes Direktīvu 96/82/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) (OV L 197, 24.7.2012., 1.–37. lpp.).

44 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/75/ES (2010. gada 24. novembris) par rūpnieciskajām emisijām (piesārņojuma integrēta novēršana un kontrole) (OV L 334, 17.12.2010., 17.–119. lpp.).

45 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/30/ES (2013. gada 12. jūnijs) par to darbību drošumu, kas saistītas ar naftas un gāzes nozares darbībām jūrā, un ar kuru groza Direktīvu 2004/35/EK (OV L 178, 28.6.2013., 66.–106. lpp.).

46 Padomes Direktīva 2013/59/Euratom (2013. gada 5. decembris), ar ko nosaka drošības pamatstandartus aizsardzībai pret jonizējošā starojuma radītajiem draudiem un atceļ Direktīvu 89/618/Euratom, Direktīvu 90/641/Euratom, Direktīvu 96/29/Euratom, Direktīvu 97/43/Euratom un Direktīvu 2003/122/Euratom (OV L 13, 17.1.2014., 1.–73. lpp.).

Direktīva 2014/87/Euratom[47] vai Padomes Direktīva 2013/51/Euratom[48] vai kas izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(k) virszemes ūdeņu vai gruntsūdeņu ieguve, kas rada vai var radīt būtisku kaitējumu virszemes ūdensobjektu ekoloģiskajam stāvoklim vai potenciālam, vai pazemes ūdensobjektu kvantitatīvajam stāvoklim;

(l) Padomes Direktīvas 92/43/EEK[49] IV un V pielikumā uzskaitīto savvaļas dzīvnieku vai augu sugu īpatņa/eksemplāra vai īpatņu/eksemplāru (ja uz V pielikumā minētajām sugām attiecas tie paši pasākumi, kas pieņemti attiecībā uz IV pielikumā minētajām sugām) un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/147/EK[50] 1. pantā minēto sugu īpatņa vai īpatņu nonāvēšana, iznīcināšana, iegūšana, turēšana īpašumā, pārdošana vai piedāvāšana pārdošanai, izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz šādu īpatņu niecīgu daudzumu;

(m) tirdzniecība ar Padomes Regulas (EK) Nr. 338/97[51] A un B pielikumā uzskaitīto savvaļas dzīvnieku vai augu sugu īpatņiem/eksemplāriem vai to daļām vai atvasinājumiem, izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz šādu īpatņu/eksemplāru niecīgu daudzumu;

(n) tādu nelikumīgi iegūtu kokmateriālu vai koka izstrādājumu laišana Savienības tirgū vai to pieejamības nodrošināšana Savienības tirgū, kas izgatavoti no nelikumīgi iegūtas koksnes, uz kuru attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010[52], izņemot gadījumus, kad rīcība attiecas uz niecīgu daudzumu; [*Ja pirms šīs direktīvas tiek pieņemta regula, ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas konkrētas ar atmežošanu un meža degradāciju saistītas preces un izstrādājumus, kā arī par to eksportu no Savienības un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010, n) punkts jāaizstāj ar noziedzīgu nodarījumu minētās regulas 3. panta darbības jomā.*]

(o) jebkāda rīcība, kas izraisa dzīvotnes noplicināšanos aizsargājamā teritorijā Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 2. punkta nozīmē, ja šī noplicināšanās ir būtiska;

(p) tādu invazīvu svešzemju sugu introdukcija vai izplatīšana, kas rada bažas Savienībai, ja:

---

47 Padomes Direktīva 2014/87/Euratom (2014. gada 8. jūlijs), ar kuru groza Direktīvu 2009/71/Euratom, ar ko izveido Kopienas kodoliekārtu kodoldrošības pamatstruktūru (OV L 219, 25.7.2014., 42.–52. lpp.).

48 Padomes Direktīva 2013/51/Euratom (2013. gada 22. oktobris), ar ko nosaka iedzīvotāju veselības aizsardzības prasības attiecībā uz radioaktīvām vielām dzeramajā ūdenī (OV L 296, 7.11.2013., 12.–21. lpp.).

49 Padomes Direktīva 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7.–50. lpp.).

50 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/147/EK (2009. gada 30. novembris) par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7.–25. lpp.).

51 Padomes Regula (EK) Nr. 338/97 (1996. gada 9. decembris) par savvaļas dzīvnieku un augu sugu aizsardzību, reglamentējot to tirdzniecību (OV L 61, 3.3.1997., 1. lpp.).

52 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010 (2010. gada 20. oktobris), ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (OV L 295, 12.11.2010., 23.–34. lpp).

i) rīcība pārkāpj ierobežojumus, kas minēti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1143/2014[53] 7. panta 1. punktā;

ii) rīcība pārkāpj nosacījumu par atļaujas saņemšanu, ko izdod dalībvalstis saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1143/2014 8. pantu vai Komisija saskaņā ar minētās regulas 9. pantu, un izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus vai būtisku kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem;

(q) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1005/2009[54] 3. panta 4. punktā definēto ozona slāni noārdošo vielu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde vai tādu produktu un iekārtu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde, kas satur šādas vielas vai ir atkarīgi no tām;

(r) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 517/2014[55] 2. panta 1. punktā definēto fluorēto siltumnīcefekta gāzu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde vai tādu produktu un iekārtu ražošana, laišana tirgū, imports, eksports, izmantošana, emisija vai izplūde, kas satur šādas gāzes vai ir atkarīgi no tām.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka rīcība, kas minēta 1. punkta a), b), c), d), e), f), h), i), j), k), m), n), p) ii), q) un r) apakšpunktā, arī ir noziedzīgs nodarījums, ja tā izdarīta vismaz rupjas nolaidības dēļ.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos ir noteikts, ka attiecīgā gadījumā, novērtējot, vai kaitējums vai iespējamais kaitējums ir būtisks 1. punkta a)–e), i), j), k) un p) apakšpunktā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas nolūkos, ņem vērā šādus elementus:

(a) ietekmētās vides pamatstāvoklis;

(b) vai kaitējums ir ilgstošs, vidēja termiņa vai īstermiņa;

(c) kaitējuma nopietnība;

(d) kaitējuma plašums;

(e) kaitējuma atgriezeniskums.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos ir noteikts, ka, novērtējot, vai darbība var radīt kaitējumu gaisa kvalitātei, augsnes kvalitātei vai ūdens kvalitātei, vai dzīvniekiem vai augiem 1. punkta a)–e), i), j), k) un p) apakšpunktā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas nolūkos, ņem vērā šādus elementus:

(a) rīcība ir saistīta ar darbību, ko uzskata par riskantu vai bīstamu, un tās veikšanai ir vajadzīga atļauja, kas netika saņemta vai ievērota;

(b) kādā mērā ir pārsniegtas vērtības, parametri vai ierobežojumi, kas noteikti tiesību aktos vai darbības atļaujā;

---

53 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1143/2014 (2014. gada 22. oktobris) par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību (OV L 317, 4.11.2014., 35. lpp.).

54 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1005/2009 (2009. gada 16. septembris) par ozona slāni noārdošām vielām (OV L 286, 31.10.2009., 1.–30. lpp.).

55 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 517/2014 (2014. gada 16. aprīlis) par fluorētām siltumnīcefekta gāzēm un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 842/2006 (OV L 150, 20.5.2014., 195.–230. lpp.).

(c) vai materiāls vai viela ir klasificēti kā bīstami vai kā citādi uzskaitīti kā kaitīgi videi vai cilvēku veselībai.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka to tiesību aktos ir noteikts, ka, novērtējot, vai daudzums ir niecīgs vai ievērojams 1. punkta e), f), l), m) un n) apakšpunktā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un iztiesāšanas nolūkos, ņem vērā šādus elementus:

(a) to priekšmetu skaits, uz kuriem attiecas noziedzīgais nodarījums;

(b) kādā mērā ir pārsniegts regulatīvais slieksnis, vērtība vai cits obligātais parametrs;

(c) attiecīgo dzīvnieku vai augu sugu aizsardzības statuss;

(d) atjaunošanas izmaksas, kas saistītas ar videi nodarīto kaitējumu.

4. pants

Uzkūdīšana, atbalstīšana, līdzdalība un mēģinājums

1. Dalībvalstis nodrošina, ka uzkūdīšana veikt kādu no 3. panta 1. punktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, tā atbalstīšana un līdzdalība tajā ir sodāma kā noziedzīgs nodarījums.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka mēģinājums izdarīt kādu no 3. panta 1. punkta a), b), c), d), e), f), h), i), j), k), m), n), p) ii), q), r) apakšpunktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja tas izdarīts ar nodomu, ir sodāms kā noziedzīgs nodarījums.

5. pants

Sodi fiziskām personām

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemēro iedarbīgus, samērīgus un atturošus kriminālsodus.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja tie izraisa vai var izraisīt cilvēku nāvi vai smagus miesas bojājumus, piemērojamais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz desmit gadi.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. panta 1. punkta a)–j), n), q), r) apakšpunktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemērojamais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz seši gadi.

4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka par 3. panta 1. punkta k), l), m), o), p) apakšpunktā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem piemērojamais maksimālais brīvības atņemšanas sods ir vismaz četri gadi.

5. Dalībvalsts veic arī visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka fiziskām personām, kuras ir izdarījušas 3. un 4. pantā minētos noziedzīgos nodarījumus, vajadzības gadījumā piemēro arī papildu sankcijas vai pasākumus, tostarp:

(a) pienākumu noteiktā laikposmā atjaunot vidi;

(b) naudas sodus;

(c) piekļuves aizliegumu publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām, uz laiku vai pastāvīgi;

(d) aizliegumu vadīt tāda veida iestādes, kas tika izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanā;

(e) atļauju atsaukšanu attiecībā uz tādu darbību veikšanu, kuru rezultātā izdarīts noziedzīgais nodarījums;

(f) pagaidu aizliegumus ieņemt vēlētus vai publiskus amatus;

(g) tāda tiesas lēmuma publicēšanu valsts vai Savienības mērogā, kas attiecas uz notiesāšanu vai piemērotajām sankcijām vai pasākumiem.

6. pants

Juridisko personu atbildība

1. Dalībvalstis nodrošina, ka juridiskās personas var saukt pie atbildības par noziedzīgiem nodarījumiem, kas minēti 3. un 4. pantā, ja šādus noziedzīgus nodarījumus juridiskās personas labā ir izdarījusi jebkura persona, kura ieņem vadošu amatu juridiskajā personā, rīkojoties individuāli vai kā dalībnieks tādas juridiskas personas vadošā struktūrā, pamatojoties uz:

   (a) pilnvarām pārstāvēt juridisko personu;

   (b) pilnvarām pieņemt lēmumus juridiskās personas vārdā;

   (c) pilnvarām īstenot kontroli juridiskās personas iekšienē.

2. Dalībvalstis arī nodrošina, ka juridiskas personas var saukt pie atbildības, ja 1. punktā minētās personas veiktas nepietiekamas pārraudzības vai kontroles dēļ kādai šai personai pakļautai personai ir bijusi iespēja izdarīt 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu šīs juridiskās personas labā.

3. Juridisko personu atbildība saskaņā ar 1. un 2. punktu neizslēdz kriminālvajāšanu pret fiziskām personām, kuras ir 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izdarītājas, uzkūdītājas vai līdzdalībnieces.

7. pants

Juridiskajām personām piemērojamās sankcijas

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka juridiskajai personai, ko sauc pie atbildības saskaņā ar 6. panta 1. punktu, var piemērot iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka sankcijas vai pasākumi juridiskām personām, kas saskaņā ar 6. panta 1. punktu ir atbildīgas par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ietver:

   (a) naudas sodu kā krimināls odu vai naudas sodu, kas nav krimināls ods;

   (b) pienākumu noteiktā termiņā atjaunot vidi;

   (c) tiesību saņemt atbalstu vai priekšrocības no valsts atņemšanu;

   (d) uz laiku aizliegtu piekļuvi publiskajam finansējumam, tostarp iepirkuma procedūrām, dotācijām un koncesijām;

   (e) pagaidu vai pastāvīgu aizliegumu veikt uzņēmējdarbību;

(f) atļauju atsaukšanu attiecībā uz tādu darbību veikšanu, kuru rezultātā izdarīts noziedzīgais nodarījums;

(g) pakļaušanu tiesas uzraudzībai;

(h) likvidāciju ar tiesas lēmumu;

(i) pagaidu vai pastāvīgu to struktūru slēgšanu, kas izmantotas noziedzīga nodarījuma izdarīšanai;

(j) uzņēmumu pienākumu ieviest uzticamības pārbaudes sistēmas, lai uzlabotu atbilstību vides standartiem;

(k) tāda tiesas lēmuma publicēšanu, kas attiecas uz notiesāšanu vai piemērotajām sankcijām vai pasākumiem.

3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka juridiskai personai, kuru sauc pie atbildības saskaņā ar 6. panta 2. punktu, tiek piemērotas sankcijas vai pasākumi, kas ir iedarbīgi, samērīgi un atturoši.

4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. panta 1. punkta a)–j), n), q) un r) apakšpunktā minētie noziedzīgie nodarījumi ir sodāmi ar naudas sodiem, kuru maksimālais apmērs nav mazāks par 5 % no juridiskās personas [/uzņēmuma] kopējā apgrozījuma visā pasaulē finanšu gadā pirms lēmuma par naudas soda uzlikšanu.

5. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. panta 1. punkta k), l), m), o), p) apakšpunktā minētie noziedzīgie nodarījumi ir sodāmi ar naudas sodiem, kuru maksimālais apmērs nav mazāks par 3 % no juridiskās personas [/uzņēmuma] kopējā apgrozījuma visā pasaulē finanšu gadā pirms lēmuma par naudas soda uzlikšanu.

6. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka nelikumīgā peļņa, kas gūta, veicot noziedzīgo nodarījumu, un juridiskās personas gada apgrozījums tiek ņemti vērā, pieņemot lēmumu par atbilstošu naudas soda apmēru saskaņā ar 1. punktu.

8. pants

Atbildību pastiprinoši apstākļi

Ja vien turpmāk minētie apstākļi jau nav daļa no 3. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu sastāva elementiem, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem attiecīgajiem noziedzīgajiem nodarījumiem par atbildību pastiprinošiem apstākļiem var uzskatīt šādus apstākļus:

(a) noziedzīgais nodarījums ir izraisījis cilvēka nāvi vai smagus miesas bojājumus;

(b) noziedzīgais nodarījums ir iznīcinājis ekosistēmu vai radījis tai neatgriezenisku vai ilgstošu būtisku kaitējumu;

(c) noziedzīgais nodarījums izdarīts noziedzīgas organizācijas ietvaros Pamatlēmuma 2008/841/TI[56] nozīmē;

(d) noziedzīgais nodarījums bija saistīts ar nepatiesu vai viltotu dokumentu izmantošanu;

[56] Padomes Pamatlēmums 2008/841/TI (2008. gada 24. oktobris) par cīņu pret organizēto noziedzību (OV L 300/42).

(e) noziedzīgo nodarījumu izdarījusi valsts amatpersona, pildot savus pienākumus;

(f) pārkāpējs iepriekš ir izdarījis līdzīgus vides tiesību aktu pārkāpumus;

(g) noziedzīgais nodarījums tieši vai netieši radīja vai bija gaidāms, ka tas radīs ievērojamus finansiālus ieguvumus vai ļaus izvairīties no ievērojamiem izdevumiem;

(h) pārkāpēja rīcība rada atbildību par kaitējumu videi, bet pārkāpējs nepilda savu pienākumu veikt koriģējošas darbības saskaņā ar Direktīvas 2004/35/EK[57] 6. pantu;

(i) pārkāpējs nesniedz palīdzību pārbaužu veicējām un citām izpildiestādēm gadījumos, kad šāda prasība ir noteikta tiesību aktos;

(j) pārkāpējs aktīvi traucē pārbaudes, muitas kontroli vai izmeklēšanas darbības vai iebiedē vai ietekmē lieciniekus vai sūdzības iesniedzējus.

9. pants

Atbildību mīkstinoši apstākļi

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem par atbildību mīkstinošiem apstākļiem var būt uzskatāmi šādi apstākļi:

(a) pārkāpējs atjauno dabu iepriekšējā stāvoklī;

(b) pārkāpējs administratīvajām vai tiesu iestādēm sniedz informāciju, ko tās citādi nespētu iegūt, tādējādi palīdzot:

i) identificēt vai nodot tiesai pārējos pārkāpējus;

ii) atrast pierādījumus.

10. pants

Iesaldēšana un konfiskācija

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka to kompetentās iestādes saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/42/ES[58] attiecīgā gadījumā var iesaldēt vai konfiscēt līdzekļus, kas iegūti, un rīkus, kas izmantoti vai ko paredzēts izmantot, lai izdarītu vai palīdzētu izdarīt kādu no šajā direktīvā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

11. pants

Noziedzīgu nodarījumu noilguma termiņi

1. Attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai paredzētu noilguma termiņu, kas ir pietiekami ilgs pēc noziedzīga nodarījuma izdarīšanas dienas, lai veiktu noziedzīga nodarījuma

[57] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/35/EK (2004. gada 21. aprīlis) par atbildību vides jomā attiecībā uz videi nodarītā kaitējuma novēršanu un atlīdzināšanu (OV L 143, 30.4.2004., 56.–75. lpp.).

[58] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/42/ES (2014. gada 3. aprīlis) par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā (OV L 127, 29.4.2014., 39. lpp.).

rezultatīvu izmeklēšanu, kriminālvajāšanu, iztiesāšanu un tiesas lēmuma pieņemšanu.

2. Dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai varētu veikt izmeklēšanu, kriminālvajāšanu, tiesas procesu un pieņemt tiesas lēmumu:

(a) par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, par kuriem paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz desmit gadiem, vismaz desmit gadus no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža, ja nodarījumi ir sodāmi;

(b) par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, par kuriem paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz sešiem gadiem, vismaz sešus gadus no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža, ja nodarījumi ir sodāmi;

(c) par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, par kuriem paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz četriem gadiem, vismaz četrus gadus no noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīža, ja nodarījumi ir sodāmi.

3. Atkāpjoties no 2. punkta, dalībvalstis var noteikt noilguma termiņu, kas ir īsāks nekā desmit gadi, bet nav īsāks par četriem gadiem, ar noteikumu, ka šo laikposmu var pārtraukt vai apturēt konkrētu darbību gadījumā.

4. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai varētu izpildīt:

(a) brīvības atņemšanas sodu tāda noziedzīga nodarījuma gadījumā, par kuru paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz desmit gadiem, kas piespriests pēc galīgā notiesājošā sprieduma par 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu, vismaz desmit gadus no galīgā notiesājošā sprieduma dienas;

(b) brīvības atņemšanas sodu tāda noziedzīga nodarījuma gadījumā, par kuru paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz sešiem gadiem, kas piespriests pēc galīgā notiesājošā sprieduma par 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu, vismaz sešus gadus no galīgā notiesājošā sprieduma dienas;

(c) brīvības atņemšanas sodu tāda noziedzīga nodarījuma gadījumā, par kuru paredzētais maksimālais sods ir brīvības atņemšana uz vismaz četriem gadiem, kas piespriests pēc galīgā notiesājošā sprieduma par 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu, vismaz četrus gadus no galīgā notiesājošā sprieduma dienas.

Minētie laikposmi var ietvert noilguma termiņa pagarinājumus pārtraukšanas vai apturēšanas dēļ.

12. pants

Jurisdikcija

1. Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai noteiktu savu jurisdikciju attiecībā uz 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, ja:

(a) noziedzīgais nodarījums pilnībā vai daļēji izdarīts šīs valsts teritorijā;

(b) noziedzīgais nodarījums izdarīts uz kuģa vai gaisa kuģī, kas reģistrēts šajā valstī vai kuģo/lido ar tās karogu;

(c) kaitējums ir nodarīts šīs valsts teritorijā;

(d) pārkāpējs ir šīs valsts pilsonis vai pastāvīgais iedzīvotājs.

2. Dalībvalsts informē Komisiju, ja tā nolemj paplašināt savu jurisdikciju, lai aptvertu 3. un 4. pantā minētos noziedzīgos nodarījumus, kas veikti ārpus tās teritorijas, ja:

(a) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts tādas juridiskās personas labā, kas veic uzņēmējdarbību tās teritorijā;

(b) noziedzīgais nodarījums ir izdarīts pret kādu no tās pilsoņiem vai pastāvīgajiem iedzīvotājiem;

(c) noziedzīgais nodarījums ir radījis nopietnu risku videi tās teritorijā.

Ja kāds no 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir vairāk nekā vienas dalībvalsts jurisdikcijā, šīs dalībvalstis sadarbojas, lai noteiktu, kura dalībvalsts veiks kriminālprocesu. Attiecīgā gadījumā un saskaņā ar Padomes Pamatlēmuma 2009/948/TI[59] 12. pantu lietu nodod *Eurojust*.

3. Gadījumos, kas minēti 1. punkta c) un d) apakšpunktā, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka to jurisdikcijas īstenošana nav pakļauta nosacījumam, ka krimināl vajāšanu var sākt tikai, pamatojoties uz oficiālu tās valsts paziņojumu, kurā ir izdarīts noziedzīgais nodarījums.

13. pants

To personu aizsardzība, kuras ziņo par noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi vai palīdz izmeklēšanā

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka aizsardzība, kas piešķirta saskaņā ar Direktīvu (ES) 2019/1937, ir piemērojama personām, kuras ziņo par šīs direktīvas 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

2. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka personām, kuras ziņo par šīs direktīvas 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem un sniedz pierādījumus vai citādi sadarbojas šādu noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanā, krimināl vajāšanā vai iztiesāšanā, tiek sniegts nepieciešamais atbalsts un palīdzība saistībā ar kriminālprocesu.

14. pants

Attiecīgās sabiedrības daļas tiesības piedalīties tiesvedībā

Dalībvalstis nodrošina, ka saskaņā ar valsts tiesību sistēmu attiecīgās sabiedrības daļas locekļiem ir atbilstīgas tiesības piedalīties tiesvedībā par 3. un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, piemēram, kā civilprasītājiem.

[59] Padomes Pamatlēmums 2009/948/TI (2009. gada 30. novembris) par jurisdikcijas īstenošanas konfliktu novēršanu un atrisināšanu krimināl procesā (OV L 328, 15.12.2009., 42. lpp.).

15. pants

Prevencija

Dalībvalstis veic atbilstīgas darbības, piemēram, informēšanas un informētības veicināšanas kampaņas un pētniecības un izglītības programmas, kuru mērķis ir samazināt noziedzīgu nodarījumu pret vidi kopējo skaitu, veicināt informētību un samazināt risku kļūt par cietušo noziedzīgā nodarījumā pret vidi. Vajadzības gadījumā dalībvalstis rīkojas sadarbībā ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.

16. pants

Resursi

Dalībvalstis nodrošina, ka valsts iestādēm, kas atklāj, izmeklē, iztiesā noziedzīgus nodarījumus pret vidi vai veic krimināl vajāšanu saistībā ar tiem, ir pietiekams skaits kvalificētu darbinieku un pietiekami finanšu, tehniskie un tehnoloģiskie resursi, kas vajadzīgi, lai tās varētu rezultatīvi pildīt savas funkcijas, kas saistītas ar šīs direktīvas īstenošanu.

17. pants

Apmācība

Neskarot tiesu neatkarību un atšķirības tiesu iestāžu organizācijā Savienībā, dalībvalstis prasa, lai personas, kas atbildīgas par kriminālprocesos iesaistīto tiesnešu, prokuroru, policijas, tiesu iestāžu darbinieku un kompetento iestāžu darbinieku apmācību, regulāri nodrošinātu tādu specializētu apmācību saistībā ar šīs direktīvas mērķiem, kas atbilst iesaistīto darbinieku un iestāžu darba funkcijām.

18. pants

Izmeklēšanas instrumenti

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka 3. un 4. pantā minēto noziedzīgo nodarījumu izmeklēšanas vai krimināl vajāšanas vajadzībām ir pieejami iedarbīgi izmeklēšanas instrumenti, piemēram, tādi, kurus izmanto organizētās noziedzības vai citos smagu noziegumu gadījumos.

19. pants

Koordinācija un sadarbība starp kompetentajām iestādēm dalībvalstī

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai izveidotu piemērotus mehānismus koordinācijai un sadarbībai stratēģiskā un operatīvā līmenī starp visām to kompetentajām iestādēm, kas iesaistītas noziedzīgu nodarījumu pret vidi novēršanā un apkarošanā. Šādi mehānismi ir vērsti vismaz uz šādu mērķu īstenošanu:

(a) nodrošināt kopīgas prioritātes un izpratni par saikni starp krimināltiesisko un administratīvo izpildi;

(b) veikt informācijas apmaiņu stratēģiskiem un operatīviem nolūkiem;

(c) īstenot apspriešanos atsevišķās izmeklēšanās;

(d) apmainīties ar paraugpraksi;

(e) sniegt atbalstu Eiropas praktizējošo speciālistu tīkliem, kas nodarbojas ar jautājumiem, kuri saistīti ar noziedzīgu nodarījumu pret vidi un ar tiem saistītu pārkāpumu apkarošanu,

un tie var tikt organizēti kā specializētas koordinācijas struktūras, saprašanās memorandi starp kompetentajām iestādēm, valstu izpildes tīkli un kopīgi apmācības pasākumi.

20. pants

Valsts stratēģija

1. Līdz [*PB — lūgums ievietot datumu — viena gada laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā*] dalībvalstis izstrādā, publicē un īsteno valsts stratēģiju noziedzības apkarošanai vides jomā, kurā pievēršas vismaz šādiem jautājumiem:

(a) valsts politikas mērķi un prioritātes šajā pārkāpumu jomā;

(b) visu to kompetento iestāžu pienākumi un atbildība, kas iesaistītas šāda veida noziedzīgu nodarījumu apkarošanā;

(c) kompetento iestāžu koordinācijas un sadarbības veidi;

(d) administratīvo tiesību un civiltiesību izmantošanu, lai vērstos pret pārkāpumiem, kas saistīti ar noziedzīgiem nodarījumiem, kuri ietilpst šīs direktīvas darbības jomā;

(e) nepieciešamie resursi un tas, kā tiks atbalstīta tiesībaizsardzības speciālistu specializācija;

(f) procedūras un mehānismi sasniegto rezultātu regulārai uzraudzīšanai un izvērtēšanai;

(g) tādu Eiropas tīklu palīdzība, kas nodarbojas ar jautājumiem, kuri ir tieši saistīti ar noziedzīgu nodarījumu pret vidi un ar tiem saistītu pārkāpumu apkarošanu.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka stratēģiju regulāri, ne retāk kā reizi piecos gados, pārskata un atjaunina, izmantojot pieeju, kas balstīta uz riska analīzi, lai ņemtu vērā attiecīgās norises un tendences un saistītos draudus saistībā ar noziegumiem pret vidi.

21. pants

Datu vākšana un statistika

1. Dalībvalstis vāc statistikas datus, lai uzraudzītu savu sistēmu iedarbīgumu noziedzīgu nodarījumu pret vidi apkarošanā.

2. Šā panta 1. punktā minētajos statistikas datos ietver vismaz šādu informāciju:

(a) paziņoto ar noziegumiem pret vidi saistīto lietu skaits;

(b) izmeklēto ar noziegumiem pret vidi saistīto lietu skaits;

(c) noziegumu pret vidi kriminālizmeklēšanas vidējais ilgums;

(d) notiesājošo spriedumu skaits par noziegumiem pret vidi;

(e) to fizisko personu skaits, kas notiesātas un sodītas par noziegumiem pret vidi;

(f) to juridisko personu skaits, kurām piemērotas sankcijas par noziegumiem pret vidi vai līdzvērtīgiem noziedzīgiem nodarījumiem;

(g) noraidīto tiesas lietu skaits saistībā ar noziegumiem pret vidi;

(h) par noziegumiem pret vidi piemēroto sankciju veidi un apmēri, tostarp atbilstoši noziedzīgo nodarījumu pret vidi kategorijām saskaņā ar 3. pantu.

3. Dalībvalstis nodrošina savu statistikas datu konsolidēta pārskata regulāru publicēšanu.

4. Dalībvalstis katru gadu nosūta Komisijai 2. punktā minētos statistikas datus standarta formātā, kas noteikts saskaņā ar 22. pantu.

5. Komisija regulāri publicē ziņojumu, pamatojoties uz dalībvalstu nosūtītajiem statistikas datiem. Ziņojumu pirmo reizi publicē trīs gadus pēc 22. pantā minētā standarta formāta noteikšanas.

22. pants

Īstenošanas pilnvaras

1. Komisija ir pilnvarota pieņemt īstenošanas aktus, ar ko nosaka 21. panta 4. punktā minēto standarta formātu datu nosūtīšanai. Šos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 23. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.

2. Lai nosūtītu statistikas datus, standarta formātā iekļauj šādus elementus:

(a) noziegumu pret vidi kopējā klasifikācija;

(b) vienota izpratne par vienību skaitīšanu;

(c) vienota izpratne par procesuālajiem posmiem (izmeklēšana, kriminālvajāšana, tiesas process) tiesvedībā par noziegumiem pret vidi;

(d) vienots ziņošanas formāts.

23. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

3. Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas akta projektu nepieņem, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

24. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības vēlākais līdz [*PB — lūgums ievietot datumu — 18 mēnešu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā*]. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus savu valsts tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

25. pants

Izvērtēšana un ziņošana

1. Komisija līdz [*PB — lūgums ievietot datumu — divus gadus pēc šīs direktīvas transponēšanas perioda beigām*] iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā novērtē, kādā mērā dalībvalstis ir veikušas vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis Komisijai dara zināmu visu informāciju, kas vajadzīga minētā ziņojuma sagatavošanai.

2. *Reizi divos gados no [PB — lūgums ievietot datumu, kas ir vienu gadu pēc transponēšanas perioda beigām]* dalībvalstis trīs mēnešu laikā nosūta Komisijai ziņojumu, kurā iekļauj kopsavilkumu par īstenošanu un darbībām, kas veiktas saskaņā ar 15.–17., 19. un 20. pantu.

3. Līdz [*PB — lūgums ievietot datumu — pieci gadi pēc transponēšanas perioda beigām*] Komisija veic šīs direktīvas ietekmes novērtējumu un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Dalībvalstis sniedz Komisijai informāciju, kas vajadzīga minētā ziņojuma sagatavošanai.

26. pants

Direktīvas 2008/99/EK aizstāšana

Neskarot dalībvalstu saistības attiecībā uz termiņu Direktīvas 2008/99/EK transponēšanai valstu tiesību aktos, ar šo direktīvu attiecībā uz dalībvalstīm, kurām tā ir saistoša, aizstāj Direktīvu 2008/99/EK. Attiecībā uz dalībvalstīm, kurām šī direktīva ir saistoša, atsauces uz Direktīvu 2008/99/EK uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu. Dalībvalstīm, kurām šī direktīva nav saistoša, Direktīva 2008/98/EK joprojām ir saistoša.

27. pants
Direktīvas 2005/35/EK piemērošana

Direktīvu 2009/123/EK dalībvalstīm, kas piedalās šīs direktīvas pieņemšanā un piemērošanā, vairs nepiemēro no tās transponēšanas dienas.

28. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

29. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā — *priekšsēdētājs*	*Padomes vārdā —* *priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

SATURS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS 44
1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums 44
1.2. Attiecīgā(-ās) rīcībpolitikas joma(-as) 44
1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz: 44
1.4. Mērķis(-i) 44
1.4.1. Vispārīgais(-ie) mērķis(-i) 44
1.4.2. Konkrētais(-ie) mērķis(-i) 44
1.4.3. Paredzamais(-ie) rezultāts(-i) un ietekme 45
1.4.4. Snieguma rādītāji 45
1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums 47
1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās prasības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks 47
1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi. 49
1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas 50
1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem 51
1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums 52
1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme 54
1.7. Paredzētais(-ie) pārvaldības veids(-i) 54
2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI 55
2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi 55
2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma(-as) 55
2.2.1. Ierosinātā(-o) pārvaldības veida(-u), finansējuma apgūšanas mehānisma(-u), maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums 55
2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto(-ajām) iekšējās kontroles sistēmu(-ām) 56
2.2.3. Kontroles izmaksu lietderības (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī) 56
2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi 56
3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME 57
3.1. Attiecīgā(-ās) daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija(-as) un budžeta pozīcija(-as) 57

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām 58
3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām 58
3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām 61
3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām 63
3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības 64
3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu 66
3.2.5. Trešo personu iemaksas 66
3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem 67

TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA FINANŠU PĀRSKATS

1. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma/iniciatīvas nosaukums

Priekšlikums direktīvai, ar ko paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un ar ko groza Direktīvu 99/2008/EK

1.2. Attiecīgā(-ās) rīcībpolitikas joma(-as)

Vides aizsardzība

Krimināltiesības
- Kriminālprocesa tiesības
- Materiālās krimināltiesības

1.3. Priekšlikums/iniciatīva attiecas uz:

☐ **jaunu darbību**

☐ **jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību[60]**

✓ **esošas darbības pagarināšanu**

☐ **vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību**

1.4. Mērķis(-i)

1.4.1. Vispārīgais(-ie) mērķis(-i)

Iniciatīvas politiskais mērķis un galvenais uzdevums ir nodrošināt labāku vides aizsardzību, izmantojot krimināltiesības un uzlabojot noziegumu pret vidi atklāšanu un izmeklēšanu un kriminālvajāšanu un sankciju piemērošanu saistībā ar tiem. Paredzētā jaunā Direktīva par noziegumiem pret vidi palīdzēs sasniegt LESD 191. pantā, zaļajā kursā un Biodaudzveidības stratēģijā noteiktos mērķus.

Tā kā šis priekšlikums ir iepriekšējās direktīvas pārskatīšanas rezultāts, viens no galvenajiem priekšlikuma mērķiem ir novērst Direktīvas 2008/99/EK trūkumus un nepilnības, kas konstatēti tās izvērtēšanas laikā 2019. un 2020. gadā. (*ndlr*: "Konkrētais mērķis").

1.4.2. Konkrētais(-ie) mērķis(-i)

Konkrētais mērķis Nr.

1. Uzlabot noziegumu pret vidi atklāšanas, izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un sankciju piemērošanas rezultativitāti, atjauninot direktīvas darbības jomu un pilnveidojot juridisko mehānismu, kas izmantots darbības jomas noteikšanai.

2. Uzlabot noziegumu pret vidi atklāšanas, izmeklēšanas, kriminālvajāšanas un sankciju piemērošanas rezultativitāti, precizējot vai atceļot pašreizējā noziedzīgo nodarījumu pret vidi aprakstā izmantotos nedefinētos terminus.

[60] Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

3. Nodrošināt iedarbīgus, atturošus un samērīgus sankciju veidus un apmērus noziegumiem pret vidi.

4. Veicināt pārrobežu izmeklēšanu un krimināl vajāšanu.

5. Uzlabot informācijā balstītu lēmumu pieņemšanu par noziegumiem pret vidi, uzlabojot informācijas un statistikas datu vākšanu un izplatīšanu par noziegumu pret vidi apmēriem un centieniem tos apkarot.

6. Uzlabot valsts izpildes panākšanas ķēžu vispārējo darbības rezultativitāti, lai veicinātu noziegumu pret vidi atklāšanu, izmeklēšanu, krimināl vajāšanu un sankciju piemērošanu.

1.4.3. Paredzamais(-ie) rezultāts(-i) un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Iniciatīvas galvenais paredzamais rezultāts ir uzlabot ES tiesisko regulējumu noziegumu pret vidi apkarošanai un stiprināt izpildi valstu līmenī. Ir atzīts, ka krimināltiesības ir galējais līdzeklis, ja citi pasākumi nav bijuši pietiekami, lai nodrošinātu atbilstību, kas šajā gadījumā ir būtiski, lai īstenotu Savienības vides tiesību aktus.

Direktīva palīdzēs uzlabot valstu izpildes un sankciju sistēmu iedarbīgumu saistībā ar noziegumiem pret vidi un vairos sabiedrības uzticēšanos. Pat ja nav iespējams kvantitatīvi novērtēt direktīvas paredzamos rezultātus attiecībā uz vispārējo vides aizsardzību, ir iespējams kvalitatīvi novērtēt uzlabotas vides aizsardzības ietekmi, ko veicinās pārskatītā direktīva.

Iedarbīgāka direktīva, kas ar krimināltiesībām nodrošina labāku tiesību aizsardzību, palīdzēs uzlabot vidi, izmantojot tās preventīvo un atturošo ietekmi. Ja ir izveidota iedarbīga krimināltiesību sistēma, noziegumi pret vidi neatmaksājas. Tai būs arī tūlītēja pozitīva sociālā ietekme uz cilvēku dzīvi, veselību un labklājību. Pārskatītā direktīva uzlabos instrumentus noziegumu pret vidi apkarošanai, un tai būs arī pozitīva ekonomiskā ietekme. Tādējādi tā palīdzēs samazināt aplēsto peļņu no 91 līdz 259 miljardiem ASV dolāru apmērā visā pasaulē no noziegumiem pret vidi, kas rada zaudējumus sabiedrībai, jo tiek zaudēti nodokļu ieņēmumi, tiek zaudēti godīgu uzņēmumu ieņēmumi un tiek apdraudēta laba pārvaldība.

1.4.4. Snieguma rādītāji

Norādīt progresa un sasniegumu uzraudzības rādītājus

Šā priekšlikuma panākumus nav iespējams novērtēt, pamatojoties uz skaidru atskaites punktu, jo sistemātiska informācija par noziegumu pret vidi apmēriem un to apkarošanas centieniem atsevišķās dalībvalstīs ir nepietiekama. Noziegumu pret vidi tendences ir atkarīgas no globālās tirdzniecības attīstības, jaunām digitalizācijas sniegtajām iespējām un krimināl sodu sistēmu mijiedarbības ar civiltiesisko un administratīvo sodu sistēmām dalībvalstīs.

Iniciatīvas progresa un panākumu uzraudzībai ir ierosināti šādi kvalitatīvie un kvantitatīvie rādītāji:

- vispārējs izpildes un sankciju uzlabojums attiecībā uz noziegumiem pret vidi, kas atspoguļojas pastiprinātā sadarbībā, specializācijā, labākā apmācībā un informācijas apmaiņā;

- sekmīgi izmeklēto un krimināl vajāšanas rezultātā ierosināto lietu skaits vides tiesību

jomā;

- notiesājošo spriedumu skaits;

- piemēroto sankciju veids un apmēri, kuriem praksē jākļūst iedarbīgākiem, atturošākiem un samērīgākiem;

- apmācīto amatpersonu skaits par jautājumiem, kas saistīti ar noziegumu pret vidi rezultatīvu apkarošanu;

- tādu valsts stratēģiju pastāvēšana vai izstrāde, kas veltītas noziedzības apkarošanai vides jomā.

Direktīvas efektivitātes novērtējums, izmantojot rādītājus, ir jāveic kontekstā. Pašlaik dalībvalstīs ir tikai dažas sekmīgi pabeigtas ar noziegumiem pret vidi saistītas lietas, un sankciju apmēri ir pārāk mazi. Pēdējo desmit gadu laikā nav novērotas pieauguma tendences (sk. ietekmes novērtējuma 1.2. iedaļu "Direktīvas izvērtējums un izvērtējuma galīgais ziņojums"). Tādējādi stabilas augšupejošas tendences vides lietās visās dalībvalstīs norāda uz direktīvas īstenošanas rezultativitāti. Tā kā noziegumu pret vidi īpatsvars pasaulē pieaug par 5–7 %, par panākumu varētu uzskatīt tādu pašu sekmīgu izmeklēšanu un notiesājošu spriedumu skaita pieaugumu. Turpretī, ja vēlākā posmā vides lietu skaits samazināsies, tas varētu liecināt par to, ka direktīva ir sekmīgi atturējusi noziedzniekus.

Snieguma rādītāji

Turpmāk minētie noteikumi sniedz ierosinājumus par katra konkrētā mērķa uzraudzības rādītājiem.

- Direktīvas darbības jomas paplašināšana
  - Rādītājs: izmeklēšanu, kriminālvajāšanu, notiesājošu spriedumu un izbeigtu lietu skaits
  - Atsauces vērtība: ja ir pieejama informācija, dalībvalstīs nav vērojamas augšupejošas tendences
  - Panākumi: stabilas augšupejošas tendences katrā dalībvalstī; ideālā gadījumā — pieaugums par 5–7 %, kas saskaņā ar aplēsēm atbilst noziegumu pret vidi ikgadējam pieauguma tempam
- Precīzāk definēt noziegumu pret vidi veidus saskaņā ar 3. pantu
  - Rādītājs: kā iepriekš
  - Atsauces vērtība: kā iepriekš
  - Panākumi: kā iepriekš
- Veicināt iedarbīgus, atturošus un samērīgus sankciju veidus un apmērus
  - Rādītājs: fiziskām personām uzlikto naudas sodu apmēri, brīvības atņemšanas sodu apmēri, juridiskām personām uzlikto naudas sodu apmēri un fiziskām personām uzlikto papildu sankciju veidi un skaits
  - Atsauces vērtība: pašlaik nav pieejami statistikas dati par sankcijām, kas piemērotas par noziegumiem pret vidi, vai arī šo datu ir ļoti maz un tie nav sistematizēti. Pieejamie dati un intervijas ar praktizējošiem speciālistiem liecina, ka sankcijas ir pārāk mazas, lai tās būtu atturošas.

- Panākumi: ņemot vērā pašreizējo situāciju, sekmīga īstenošana parādītu, ka piemērotajās sankcijās izmanto visu pieejamo sankciju veidu un apmēru klāstu. Piemērotajām papildu sankcijām būtu jāparāda, ka tiek izmantoti visi sankciju veidi. Ir vēlēšanās panākt, lai kaitējuma novēršana, atjaunojot attiecīgo stāvokli, un peļņas atņemšana tiktu īstenota sistemātiski.

- Plašāka pārrobežu sadarbība
  - Rādītāji: vides lietu skaits *Eurojust* un *OLAF, JITS* skaits *Eurojust, SIENA* lietu/ziņojumu skaits Eiropolam un kontaktpersonu skaits, kas jānodrošina valstu kontaktpunktos
  - Atsauces vērtība: pašreizējais *Eurojust, OLAF, SIENA*, profesionālo tīklu līmenis kopumā ir zems
  - Panākumi: būtu pārrobežu sadarbības paplašināšanās, kas atspoguļojas *Eurojust, OLAF* un Eiropola rādītājos. Noziegumi pret vidi ir ceturtā lielākā noziegumu kategorija pasaulē, tāpēc Eiropola un *Eurojust* vides lietu skaitam vajadzētu veidot lielāku daļu no kopējā šo aģentūru izskatīto lietu skaita.

- Rezultatīvāka izpildes panākšanas ķēde
  - Rādītāji: tāpat kā 1. mērķim ar vienu papildinājumu: to dalībvalstu skaits, kurām ir visaptverošas stratēģijas noziedzības apkarošanai vides jomā, to dalībvalstu skaits, kurās ir specializētas izmeklēšanas un kriminālvajāšanas vienības un tiesu palātas, to dalībvalstu skaits, kuras ir palielinājušas tiesībaizsardzības iestāžu darbinieku skaitu, un to policijas, prokuratūras, tiesnešu, muitas darbinieku, administratīvo inspektoru skaits, kuri ir piedalījušies apmācībās.
  - Atsauces vērtība: tāpat kā 1. mērķim
  - Panākumi: tāpat kā 1. mērķim

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās prasības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēršanas grafiks

Pastāv trīs prasību veidi, kas atbilst īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa mērķiem.

Īstermiņa prasības.

1. Statistikas datu vākšanas minimālo standartu noteikšana
2. Dalībvalstis transponē direktīvu 18 mēnešu laikā
3. Dalībvalstis nodrošina, ka priekšlikuma 3. pantā minētā rīcība ir noziedzīgs nodarījums, ja tā ir nelikumīga un izdarīta ar nodomu vai vismaz rupjas nolaidības dēļ
3. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai noziedzīgi nodarījumi, kas saistīti ar noziegumiem pret vidi, tiktu atzīti par krimināli sodāmiem
4. Dalībvalstis nosaka sankcijas fiziskām un juridiskām personām saistībā ar noziegumiem pret vidi
5. Dalībvalstis nosaka atbildību pastiprinošus un mīkstinošus apstākļus par noziegumiem pret vidi
6. Dalībvalstis nosaka izmeklēšanas instrumentus
7. Katra dalībvalsts veic vajadzīgos pasākumus, lai noteiktu tās jurisdikciju

attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem, kas minēti priekšlikumā

8. Dalībvalstis nodrošina koordināciju un sadarbību stratēģiskā un operatīvā līmenī starp visām kompetentajām iestādēm, kas iesaistītas noziegumu pret vidi novēršanā un apkarošanā

9. Dalībvalstis ieceļ valsts kontaktpunktu informācijas apmaiņai. Dalībvalstis arī nodrošina, ka šie valstu kontaktpunkti ir savienoti ar [*e-EDES* sistēmu] un ka tajos ir ieviestas procedūras, lai steidzami palīdzības pieprasījumi tiktu nekavējoties izskatīti. Dalībvalstis informē Komisiju, Eiropolu un *Eurojust* par savu izraudzīto kontaktpunktu. Tās atjaunina minēto informāciju pēc vajadzības. Komisija nosūta šo informāciju pārējām dalībvalstīm.

10. Dalībvalstis jebkurai atzītai grupai, fondam vai apvienībai, kuras mērķis saskaņā ar tās/tā statūtiem ir vides aizsardzība, piešķir tiesības piekļūt lietas materiāliem par priekšlikumā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

11. Dalībvalstis veic atbilstīgas darbības, piemēram, informēšanas un informētības veicināšanas kampaņas un pētniecības un izglītības programmas, kuru mērķis ir samazināt noziegumu pret vidi kopējo skaitu, veicināt informētību un samazināt risku kļūt par cietušo saistībā ar noziegumu pret vidi. Vajadzības gadījumā dalībvalstis rīkojas sadarbībā ar ieinteresētajām personām.

Vidēja termiņa prasības.

- Neskarot noteikumus par pārrobežu sadarbību un savstarpēju tiesisko palīdzību krimināllietās, dalībvalstis, *Eurojust*, Eiropas Prokuratūra un Komisija (*OLAF*) to attiecīgajās kompetences jomās savstarpēji sadarbojas cīņā pret 3., 3.a un 4. pantā minētajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.
- Dalībvalstis nodrošina, ka amatpersonas, kas atklāj, izmeklē, iztiesā noziedzīgus nodarījumus pret vidi vai veic kriminālvajāšanu saistībā ar tiem, piemēram, tiesneši, prokurori, policijas, tiesu iestāžu un minēto kompetento iestāžu darbinieki, regulāri saņem viņu funkcijām atbilstošu specializētu apmācību.
- Neskarot tiesu neatkarību un atšķirības tiesu iestāžu organizācijā Savienībā, dalībvalstis prasa, lai personas, kas atbildīgas par kriminālprocesos un izmeklēšanā iesaistīto tiesnešu, prokuroru, policijas, tiesu iestāžu un kompetento iestāžu darbinieku apmācību, nodrošinātu atbilstošu apmācību saistībā ar šīs direktīvas mērķiem.
- Viena gada laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā dalībvalstis izstrādā un publicē valsts stratēģiju noziedzības apkarošanai vides jomā un veic pasākumus, lai nodrošinātu tās regulāru izvērtēšanu un atjaunināšanu.
- Dalībvalstis vāc sistemātisku, uzticamu un atjauninātu statistiku par noziegumiem pret vidi, ko veic katra kompetentā iestāde, lai būtu iespējams konsekventi un saskaņoti salīdzināt un analizēt attiecīgo informāciju.
- Dalībvalstis katru gadu nosūta Komisijai datus, kas savākti saskaņā ar 1. punktu.
- Komisija nodrošina, ka tiek publicēts un kompetentajām specializētajām Savienības aģentūrām un struktūrām iesniegts konsolidēts pārskats par statistikas ziņojumiem un valstu īstenošanas

stratēģijām.

Ilgtermiņa prasības.

- Komisija ne vēlāk kā divus gadus pēc transponēšanas perioda beigām iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu, kurā novērtē, cik lielā mērā dalībvalstis ir veikušas vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis Komisijai dara zināmu visu informāciju, kas vajadzīga minētā ziņojuma sagatavošanai.
- Komisija piecus gadus pēc transponēšanas perioda beigām novērtē šīs direktīvas ietekmi uz vides krimināltiesisko aizsardzību un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei. Dalībvalstis sniedz Komisijai informāciju, kas vajadzīga minētā ziņojuma sagatavošanai.

1.5.2. Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai komplementaritāte). Šā punkta izpratnē "Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība" ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.

Eiropas līmeņa rīcības pamatojums (*ex ante*)

Spēkā esošās direktīvas mērķis bija nodrošināt saskaņotu sistēmu, lai visā Savienībā apkarotu noziegumus pret vidi un veicinātu pārrobežu sadarbību. Tomēr, kā sīki izklāstīts izvērtējuma ziņojumā, neraugoties uz gūtajiem panākumiem, izstrādājot ES mēroga vienotu definīciju kopumu attiecībā uz noziegumiem pret vidi un nosakot atturošākus sankciju apmērus, dalībvalstis pašas nav spējušas saskaņot savu attiecīgo izpratni par noziegumiem pret vidi, ņemot vērā direktīvā atvēlēto rīcības brīvību. Tāpat arī nepietiekamais sankciju apmērs vairākās dalībvalstīs neļauj nodrošināt vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā ES un piemērot savstarpējas atzīšanas instrumentus (piemēram, Eiropas apcietināšanas orderi un Eiropas izmeklēšanas rīkojumu).

Neraugoties uz direktīvu, pārrobežu izmeklēšanu un notiesājošo spriedumu skaits ES saistībā ar noziegumiem pret vidi nav būtiski pieaudzis. Tikmēr noziegumi pret vidi visā pasaulē pieaug par 5–7 % gadā, radot ilgstošu kaitējumu dzīvotnēm, sugām, iedzīvotāju veselībai, kā arī valdību un uzņēmumu ieņēmumiem.

Gaidāmā Savienības pievienotā vērtība (*ex post*)

Ar iedarbīgāku direktīvu ES var nodrošināt saskaņotu sistēmu, lai panāktu vienotu izpratni par noziegumu pret vidi definīcijām un nodrošinātu faktisku piekļuvi pārrobežu izmeklēšanas instrumentiem. Nodrošinot lielāku skaidrību par juridiskajām definīcijām un tuvinot sankciju apmērus, kā arī paredzot instrumentus un pienākumus pārrobežu sadarbībai starp dalībvalstīm, pārskatītā direktīva radīs vienlīdzīgākus konkurences apstākļus ar līdzvērtīgu vides krimināltiesisko aizsardzību visā ES un atvieglos pārrobežu sadarbību izmeklēšanas un krimināvajāšanas jomā. Veicinot pārrobežu izmeklēšanu, krimināvajāšanu un notiesāšanu, ES rīcība nodrošinās skaidru pievienoto vērtību, apkarojot noziegumus pret vidi, kuriem parasti ir starptautiska dimensija, salīdzinot ar to, ko var panākt dalībvalstis, rīkojoties atsevišķi.

Tā kā noziegumi pret vidi bieži vien kaitē legāliem un nodokļus maksājošiem uzņēmumiem, kuri sedz nezināmu, bet, visticamāk, lielu daļu no aplēstajiem ikgadējiem globālajiem zaudējumiem, kas saistīti ar noziegumiem pret vidi, 91–259 miljardu ASV dolāru apmērā, iedarbīgs ES tiesiskais regulējums noziegumu pret vidi jomā ietekmēs arī ES vienotā tirgus darbību. Bez šādiem ES mēroga tiesību aktiem uzņēmumiem, kas darbojas dalībvalstīs ar ierobežotām definīcijām attiecībā uz noziegumiem pret vidi vai saudzējošiem izpildes panākšanas režīmiem, var būt konkurences priekšrocības salīdzinājumā ar uzņēmumiem, kas reģistrēti dalībvalstīs ar stingrāku tiesisko regulējumu.

Iedarbīgāka ES mēroga politika attiecībā uz noziegumiem pret vidi var veicināt arī citus ES politikas mērķus. Noziegumi pret vidi bieži vien ir saistīti ar citiem noziedzības veidiem, piemēram, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, terorismu, krāpšanu nodokļu jomā, viltošanu vai citiem organizētās noziedzības veidiem, kuru apkarošanai ES pēdējos gados ir pieņēmusi virkni tiesību aktu. Iedarbīgāki ES tiesību akti par noziegumiem pret vidi veicinātu iedarbīgas krimināltiesību piemērošanas stratēģijas ES un valstu līmenī, kas aptvertu visus attiecīgos noziedzīgas mijiedarbības aspektus.

1.5.3. Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas

Tā kā šis priekšlikums ir iepriekšējās direktīvas pārskatīšanas rezultāts, līdzīgā līdzšinējā pieredzē gūtās atziņas galvenokārt attiecas uz iepriekšējās direktīvas trūkumiem un priekšrocībām. Tādēļ Komisija 2019./2020. gadā ir veikusi direktīvas izvērtējumu. Šajā ziņojumā konstatēts, ka direktīvai bija pievienotā vērtība, jo tā pirmo reizi noteica vienotu tiesisko regulējumu attiecībā uz noziedzīgiem nodarījumiem pret vidi un paredzēja iedarbīgas, atturošas un samērīgas sankcijas.

Tomēr direktīvai praktiski nav bijis lielas ietekmes, proti, sekmīgi izmeklētas ar noziegumiem pret vidi saistītas lietas, kurās pieņemts notiesājošs spriedums, skaita ziņā saglabājās ļoti zemā līmenī, un kopumā pēdējo 10 gadu laikā nebija vērojamas būtiskas pieauguma tendences.

Turklāt piemērotās sankcijas bija pārāk mazas, lai tās būtu atturošas, un netika īstenota sistemātiska pārrobežu sadarbība.

Direktīvas īstenošanas rezultativitātes trūkums praksē daļēji skaidrojams ar tās noteikumu vispārīgo raksturu. To var izskaidrot ar EK likumdevēja ierobežoto kompetenci krimināltiesību jomā pirms Lisabonas līguma stāšanās spēkā, kas neļāva iedziļināties sīkāk, jo īpaši attiecībā uz sankcijām.

Turklāt nepietiekama izpildes panākšana dalībvalstīs lielā mērā veicina to, ka direktīvai praktiski nav lielas ietekmes. Izvērtējumā tika konstatētas izpildes panākšanas ievērojamas nepilnības visās dalībvalstīs un visos izpildes panākšanas ķēdes līmeņos (policijā, prokuratūrā un krimināltiesās). Dalībvalstīs trūkst resursu, specializētu zināšanu, izpratnes un prioritāšu, sadarbības un informācijas apmaiņas, kā arī tādu visaptverošu valsts stratēģiju noziedzības apkarošanai vides jomā, kurās būtu iesaistīti visi izpildes panākšanas ķēdes līmeņi un kuras ietvertu daudznozaru pieeju. Turklāt koordinācijas trūkums starp administratīvo un krimināltiesību piemērošanu un sankciju piemērošanu bieži vien mazina procesa rezultativitāti.

Tika arī konstatēts, ka uzticamu, precīzu un pilnīgu statistikas datu trūkums attiecībā uz dalībvalstī īstenotu tiesvedību par noziegumu pret vidi ne tikai kavē Komisijā veicamo izvērtējumu, bet arī neļauj valstu politikas veidotājiem un praktizējošiem speciālistiem uzraudzīt savu pasākumu rezultativitāti.

1.5.4. Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem

Ierosinātā direktīva, ar ko paredz noteikumus par vides krimināltiesisko aizsardzību un ar ko groza Direktīvu 99/2008/EK, atbilst Paziņojumam par zaļo kursu, kurā skaidri norādīts, ka "Komisija arī veicinās ES, tās dalībvalstu un starptautiskās sabiedrības centienus neatlaidīgāk apkarot noziegumus pret vidi", un Biodaudzveidības stratēģijai, kuras pielikumā ir minēta iespēja pārskatīt un grozīt iepriekšējo direktīvu. Komisija 2021. gada jūlijā nāca klajā ar konkrētu priekšlikumu kopumu par zaļo jauno kursu, kura mērķis ir līdz 2030. gadam samazināt emisijas par 55 % un līdz 2050. gadam padarīt Eiropu klimatneitrālu. Krimināltiesības ir tikai daļa no šīs visaptverošās ES stratēģijas, kuras mērķis ir aizsargāt un uzlabot vides stāvokli, kas ir pašreizējās Komisijas prioritāte. Paziņojumā par zaļo kursu un Biodaudzveidības stratēģijā ir izklāstīts plašs vides aizsardzības pasākumu kopums, kas tiks apvienoti holistiskā pieejā, pastiprinās un ietekmēs cits citu. Krimināltiesībās paredzētie pasākumi tiks piemēroti kā galējais līdzeklis, ja citi pasākumi nebūs bijuši pietiekami, lai nodrošinātu noteikumu ievērošanu.

Priekšlikums arī atbilst:

- ES rīcības plānam savvaļas dzīvnieku un augu nelikumīgas tirdzniecības apkarošanai, lai uzlabotu vides prasību ievērošanu savvaļas dzīvnieku un augu tirdzniecības jomā;
- Eiropas Savienības smagās un organizētās noziedzības 2021. gada draudu novērtējumam (ES *SOCTA*), kurā "noziegumi pret vidi" ir identificēti kā viens no galvenajiem noziedzības draudiem, ar ko saskaras ES, un tāpēc tā ir iekļāvusi noziegumus pret vidi *EMPACT* 2022.–2025. gadam;
- Jaunajai ES Organizētās noziedzības novēršanas stratēģijai 2021.–2025. gadam, kuru Komisija iesniedza 2021. gada aprīlī un kurā noziegumi pret vidi minēti kā viena no turpmākajām prioritātēm ES cīņā pret organizēto noziedzību.

Šā priekšlikuma mērķus atbalsta daudzgadu finanšu shēma, kurā liels uzsvars likts uz vides aizsardzības pasākumu finansēšanu. Pastāvēs zināma sinerģija ar jau esošajām programmām. Kā piemēru var minēt no priekšlikuma izrietošās apmācības pasākumus, no kuriem lielākā daļa jau pastāv un kurus nodrošina *CEPOL*, *Frontex* apmācības tiesībaizsardzības iestādēm un dažādi profesionālie tīkli, piemēram, *EJTN* un *ERA* tieslietu nozarei. Šīs organizācijas jau saņem ES budžeta līdzekļus no *LIFE* programmas, *ISF* vai programmas "Policija un tiesiskums" un jau nodrošina vides tiesību aktu sagatavošanu.

1.5.5. Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums

Lai izpildītu priekšlikumā paredzētos jaunos pienākumus, Komisijai būs jāīsteno papildu centieni, piemēram, jāuzrauga situācija, jāpalielina apmācību skaits, jāsniedz norādījumi un jāveicina informētība. Šie centieni būs atkarīgi no *JUST* ĢD un *ENV ĢD*, jo lielākajai daļai turpmāk uzskaitīto uzdevumu būs nepieciešama laika pārvaldība un zināmas papildu izmaksas.

1.6. Priekšlikuma/iniciatīvas ilgums un finansiālā ietekme

☐ **ierobežots ilgums**

– ☐ Priekšlikuma/iniciatīvas darbības laiks: [DD.MM.]GGGG.–[DD.MM.]GGGG.

– ☐ Finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām — no GGGG. līdz GGGG. gadam.

✓ **beztermiņa**

– Īstenošana ar uzsākšanas periodu no 2022. līdz 2025. gadam,

– pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Paredzētais(-ie) pārvaldības veids(-i)[61]

✓ Komisijas īstenota **tieša pārvaldība**,

– ✓ ko veic tās struktūrvienības, ieskaitot personālu Savienības delegācijās;

– ☐ ko veic izpildaģentūras

- Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

- Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi ir uzticēti:

– ☐ trešām valstīm vai to norīkotām struktūrām;

– ☐ starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt);

– ☐ EIB un Eiropas Investīciju fondam;

– ☐ Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām;

– ☐ publisko tiesību subjektiem;

– ☐ privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, tādā mērā, kādā tiem ir pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un kuri sniedz pienācīgas finanšu garantijas;

– ☐ personām, kurām, ievērojot LES V sadaļu, uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamataktā.

– *Ja norādīti vairāki pārvaldības veidi, sniedziet papildu informāciju iedaļā "Piezīmes".*

Piezīmes

[61] Sīkāku informāciju par pārvaldības veidiem un atsauces uz Finanšu regulu skatīt *BudgWeb* tīmekļa vietnē: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Uzraudzības un ziņošanas noteikumi

Norādīt biežumu un nosacījumus.

Šajā priekšlikumā ir noteikti vairāki uzraudzības un ziņošanas noteikumi. Pirmkārt, pēc transponēšanas perioda beigām Komisijai būs jāsagatavo ziņojums par to, kā dalībvalstis ir transponējušas direktīvu. Turklāt piecus gadus pēc direktīvas transponēšanas tai būs jāsagatavo vēl viens ziņojums par pārskatītās direktīvas efektivitāti un jānosaka iespējas tās stiprināšanai. Šie divi ziņojumi ir priekšlikumā izklāstīto uzraudzības un ziņošanas noteikumu pamatā.

Turklāt Komisija reizi divos gados sagatavo ziņojumu par dalībvalstu savāktajiem un nosūtītajiem datiem.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma(-as)

2.2.1. Ierosinātā(-o) pārvaldības veida(-u), finansējuma apgūšanas mehānisma(-u), maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums

Ņemot vērā to, ka priekšlikums ietekmē Komisijas darbu, precīzāk, *JUST* ĢD un *ENV* ĢD darbu, ES budžets tiks izpildīts, izmantojot tiešo pārvaldību.

Saskaņā ar pareizas finanšu pārvaldības principu budžetu izpilda, nodrošinot lietderīgu un efektīvu iekšējo kontroli.

Attiecībā uz kontroli *JUST* ĢD un *ENV* ĢD ir pakļauti:

- iekšējai revīzijai, ko veic Komisijas Iekšējās revīzijas dienests;

- Eiropas Revīzijas palātas (ERP) ārējām neatkarīgām revīzijām;

- gada budžeta izpildes apstiprināšanai, ko veic Eiropas Parlaments;

- iespējamām administratīvajām izmeklēšanām, ko veic *OLAF*;

- papildu kontrolei un pārskatatbildības pārbaudei, ko veic Eiropas Ombuds.

2.2.2. Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto(-ajām) iekšējās kontroles sistēmu(-ām)

Konkrēti riski šajā posmā nav konstatēti.

2.2.3. Kontroles izmaksu lietderības (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)

Saskaņā ar Komisijas centrālo dienestu norādījumiem kontroles izmaksas Komisijas līmenī tiek novērtētas pēc dažādu kontroles posmu izmaksām. Kopējo novērtējumu par katru pārvaldības veidu iegūst no visu šo izmaksu attiecības pret kopējo summu, kas attiecīgajā gadā samaksāta par attiecīgo pārvaldības veidu.

Komisija ziņo par "kontroles izmaksu attiecību pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu maksājumiem". *JUST* ĢD 2020. gada darbības pārskatā šī attiecība ir 10,45 % attiecībā pret tiešo iepirkumu. *ENV* ĢD 2020. gada darbības pārskatā šī attiecība ir 1,55 %.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

Norādīt esošos vai plānotos novēršanas pasākumus un citus pretpasākumus, piemēram, krāpšanas apkarošanas stratēģijā iekļautos pasākumus.

Šis tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskats attiecas uz personāla izdevumiem un iepirkumu, un tiek piemēroti standarta noteikumi šāda veida izdevumiem.

3. PRIEKŠLIKUMA/INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME

3.1. Attiecīgā(-ās) daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija(-as) un budžeta pozīcija(-as)

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif. [62]	no EBTA valstīm[63]	no kandidātvalstīm[64]	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
2	Kohēzija, noturība un vērtības	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
7	Eiropas publiskā pārvalde	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ

- Jaunveidojamās budžeta pozīcijas

Sarindotas pa daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Nr.	Dif./nedif.	no EBTA valstīm	no kandidātvalstīm	no trešām valstīm	Finanšu regulas 21. panta 2. punkta b) apakšpunkta nozīmē
	[XX.YY.YY.YY]		JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ	JĀ/NĒ

62 Dif. — diferencētās apropriācijas, nedif. — nediferencētās apropriācijas.

63 EBTA — Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

64 Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātvalstis no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	2	Kohēzija, noturība un vērtības

Tiesiskuma un patērētāju ĢD			**2025. gads**[65]	**2026.** gads	**2027.** gads	**N+4** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			**KOPĀ**
• Darbības apropriācijas										
Tiesu iestāžu sadarbības veicināšana	Saistības	(1.a)	0,350 000							**0,350 000**
	Maksājumi	(2.a)	0,350 000							**0,350 000**
Budžeta pozīcija	Saistības	(1.b)								
	Maksājumi	(2.b)								
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem[66]										
Budžeta pozīcija		(3)								
KOPĀ apropriācijas Tiesiskuma un patērētāju ĢD vajadzībām	Saistības	= 1.a + 1.b + 3	0,350 000							**0,350 000**
	Maksājumi	= 2.a + 2.b	0,350 000							

65 "N" gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet "N" ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021. gadu). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

66 Tehniskā un/vai administratīvā palīdzība un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās *BA* pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

		+3								

•KOPĀ darbības apropriācijas	Saistības	(4)								
	Maksājumi	(5)								
• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem		(6)								
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas <….> IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas	Saistības	=4+ 6								
	Maksājumi	=5+ 6								

<u>Ja priekšlikums/iniciatīva ietekmē vairāk nekā vienu darbības izdevumu kategoriju, atkārtot iepriekš minēto iedaļu:</u>

• KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	(4)								
	Maksājumi	(5)								
KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķīrumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)		(6)								
KOPĀ daudzgadu finanšu shēmas **1.–6. IZDEVUMU KATEGORIJAS apropriācijas** (atsauces summa)	Saistības	=4+ 6								
	Maksājumi	=5+ 6								

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	**7**	Eiropas publiskā pārvalde

Šī iedaļa būtu jāaizpilda, izmantojot administratīva rakstura budžeta datu izklājlapu, kas vispirms jānoformē tiesību akta finanšu pārskata pielikumā (iekšējo noteikumu V pielikums), kurš starpdienestu konsultāciju vajadzībām tiek augšupielādēts sistēmā *DECIDE*.

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		2025. gads	**2026.** gads	**2027.** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			**KOPĀ**
Tiesiskuma un patērētāju ĢD									
• Cilvēkresursi		0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**
• Citi administratīvie izdevumi									
KOPĀ Tiesiskuma un patērētāju ĢD	Apropriācijas	0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**
Vides ĢD									
• Cilvēkresursi		0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**
• Citi administratīvie izdevumi									
KOPĀ Vides ĢD	Apropriācijas	0,105 048	0,022 109	0,022 109					**0,149 266**

KOPĀ apropriācijas 7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ daudzgadu finanšu shēmā	(Saistību summa = maksājumu summa)	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2025. gads	**2026.** gads	**2027.** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma	**KOPĀ**

							atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			
KOPĀ apropriācijas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ daudzgadu finanšu shēmā	Saistības	0,560 096	0,044 218	0,044 218					**0,648 532**
	Maksājumi	0,560 096	0,044 218	0,044 218					**0,648 532**

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			**2025.** gads		**2026.** gads		**2027.** gads		**N+3** gads		Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)						**KOPĀ**	
	IZNĀKUMI																	
⇩	Veids [67]	Vidējais izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Nē	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
KONKRĒTAIS MĒRĶIS Nr. 5[68] Uzlabot informācijā balstītu lēmumu pieņemšanu par noziegumiem pret vidi, uzlabojot statistikas datu vākšanu un izplatīšanu.																		
statistikas datu vākšanas eksperts, lai noteiktu minimālos standartus un iesniegtu ziņojumu				0,111 297														0,111 297

[67] Iznākumi ir attiecīgie produkti vai pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros, utt.).

[68] Konkrētie mērķi, kas norādīti 1.4.2. punktā "Konkrētais(-ie) mērķis(-i)..."

Standartu uzturēšana				0,016 582		0,016 582		0,016 582										0,049 746
ES divgadu ziņojums par dalībvalstu datiem				0,027 636		0,027 636		0,027 636										0,082 908
Starpsumma — konkrētais mērķis Nr. 1				0,155 515		0,044 218		0,044 218										0,243 951
Direktīvas uzraudzība																		
Darbuzņēmējs, kas sagatavo pētījumu par direktīvas transponēšanu dalībvalstīs.				0,350														
Komisijas darbinieki darbuzņēmēja pētījuma pārskatīšanai un				0,054 581														
Starpsumma direktīvas uzraudzībai				0,404 581														0,404 581
KOPSUMMAS				0,560 096		0,044 218		0,044 218										0,648 532

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2025. gads	**2026.** gads	**2027.** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			**KOPĀ**
Daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA								
Cilvēkresursi	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**
Citi administratīvie izdevumi								
Starpsumma – daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**
Ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS[69]								
Cilvēkresursi								
Pārējie administratīvie izdevumi								
Starpsumma – ārpus daudzgadu finanšu shēmas 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS								
KOPĀ	0,210 096	0,044 218	0,044 218					**0,298 532**

Vajadzīgās cilvēkresursu un citu administratīvu izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtus papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

69 Tehniskā un/vai administratīvā palīdzība un ES programmu un/vai darbību īstenošanas atbalsta izdevumi (kādreizējās *BA* pozīcijas), netiešā pētniecība, tiešā pētniecība.

3.2.3.1. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

– ☐ Priekšlikumam/iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi.

– ✓ Priekšlikumam/iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

Aplēse izsakāma ar pilnslodzes ekvivalentu

		2025. gads	**2026.** gads	**2027.** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)								
20 01 02 01 (Galvenā mītne un Komisijas pārstāvniecības)		2	1	1				
20 01 02 03 (Delegācijas)								
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)								
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)								
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)								
• Ārštata darbinieki (izsakot ar pilnslodzes ekvivalentu *FTE*)[70]								
20 02 01 (*AC, END, INT*, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)								
20 02 03 (*AC, AL, END, INT* un *JPD* delegācijās)								
XX 01 xx **yy zz** [71]	– galvenajā mītnē							
	– delegācijās							
01 01 01 02 (*AC, END, INT* — netiešā pētniecība)								
01 01 01 12 (*AC, END, INT* — tiešā pētniecība)								
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)								
KOPĀ		**2**[72]	**1**	**1**				

XX ir attiecīgā politikas joma vai budžeta sadaļa.

Nepieciešamie cilvēkresursi tiks nodrošināti, izmantojot attiecīgā ĢD darbiniekus, kuri jau ir iesaistīti konkrētās darbības pārvaldībā un/vai ir pārgrupēti attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	2025. gadā: Konkrētais mērķis Nr. 5: • Vienreizējas izmaksas: Komisijas ierēdnis, kas būtu eksperts statistikas datu vākšanā, ideālā gadījumā noziedzības statistikas jomā, lai noteiktu minimālos standartus un izstrādātu ziņojumu formātu dalībvalstīm, kas ļautu tām saskaņoti sniegt statistikas datus. Šo uzdevumu veic 162 dienu laikā. • Regulāras izmaksas: Komisijas ierēdnis, kas būtu eksperts statistikas datu vākšanā, ideālā gadījumā noziedzības statistikas jomā, lai uzturētu datus un reizi divos gados sagatavotu ziņojumu par dalībvalstu sniegtajiem datiem. Šo uzdevumu veic 64 dienās katru gadu, sākot no 2025. gada. Ziņošana par direktīvas transponēšanu • Vienreizējas izmaksas: Komisijas ierēdnis, kas vadītu un pārskatītu

70 *AC* — līgumdarbinieki, *AL* — vietējie darbinieki, *END* — valstu norīkotie eksperti, *INT* — aģentūru darbinieki, *JPD* — jaunākie eksperti delegācijās.

71 Ārštata darbiniekiem paredzēto maksimālo summu finansē no darbības apropriācijām (kādreizējām *BA* pozīcijām).

72 Šie *FTE* skaitļi attiecas nevis uz visu gadu, bet tikai uz 7 mēnešiem gadā.

	līgumslēdzēja veikto pētījumu, kā arī sagatavotu faktisko novērtējuma *SWD* ziņojumu, kas jāpieņem. Šo uzdevumu veic 2025. gadā 79 dienās. Sākot no 2025. gada un turpmāk katru gadu: Konkrētais mērķis Nr. 5: • Regulāras izmaksas: Komisijas ierēdnis, kas būtu eksperts statistikas datu vākšanā, ideālā gadījumā noziedzības statistikas jomā, lai uzturētu datus un reizi divos gados sagatavotu ziņojumu par dalībvalstu sniegtajiem datiem. Šo uzdevumu veic 64 dienās katru gadu, sākot no 2025. gada.
Ārštata darbinieki	

3.2.4. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikums/iniciatīva:

– ✓ Priekšlikums/iniciatīva atbilst pašreizējai daudzgadu finanšu shēmai

– ☐ jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā.

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas un budžeta pozīcijas, atbilstošās summas un instrumentus, kurus ierosināts izmantot.

– ☐ jāpārskata DFS.

Paskaidrojiet, kas jādara, norādot attiecīgās izdevumu kategorijas, budžeta pozīcijas un atbilstošās summas.

3.2.5. Trešo personu iemaksas

Priekšlikums/iniciatīva:

– ✓ neparedz trešo personu līdzfinansējumu

– ☐ paredz šādu trešo personu sniegtu līdzfinansējumu:

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	N gads[73]	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)			Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru								
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas								

[73] N gads ir gads, kurā priekšlikumu/iniciatīvu sāk īstenot. Aizstājiet "N" ar paredzēto pirmo īstenošanas gadu (piemēram, 2021. gadu). Tas pats attiecas uz turpmākajiem gadiem.

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

– ✓ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus.

– ☐ Priekšlikums/iniciatīva finansiāli ietekmē:

– ☐ pašu resursus

– ☐ citus ieņēmumus

– atzīmējiet, ja ieņēmumi ir piešķirti izdevumu pozīcijām ☐

miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma/iniciatīvas ietekme[74]						
		N gads	**N+1** gads	**N+2** gads	**N+3** gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)		
……. pants								

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

[74] Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.